

**WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA
W WARSZAWIE**

**PLAN DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ
WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU
OCHRONY ŚRODOWISKA W WARSZAWIE
W 2025 ROKU**

Wyciąg

Warszawa, grudzień 2024 r.

1. Struktura organizacyjna

Struktura organizacyjna Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie jest określona w Regulaminie organizacyjnym, zatwierdzonym przez Wojewodę Mazowieckiego Zarządzeniem Nr 58 z dnia 27 lutego 2019 r. Siedzibą Inspektoratu jest Warszawa, w jego skład wchodzi Delegatury w Ciechanowie, Mińsku Mazowieckim, Ostrołęce, Płocku i Radomiu. Obszar działania poszczególnych jednostek, wynikający z Regulaminu organizacyjnego WIOŚ w Warszawie, przedstawia tabela.

Tabela 1. Obszar działania WIOŚ w Warszawie

Jednostka organizacyjna	Obszar działania	Adres siedziby
WIOŚ w Warszawie	m.st. Warszawa, powiaty: piaseczyński – z wyłączeniem gmin Góra Kalwaria i Tarczyn, pruszkowski, warszawski zachodni	00-716 Warszawa ul. Bartycka 110A
Delegatura w Ciechanowie	powiaty: ciechanowski, legionowski, mławski, nowodworski, płoński, pułtuski, żuromiński	06-400 Ciechanów ul. Strażacka 6
Delegatura w Mińsku Mazowieckim	powiaty: garwoliński, łosicki, miński, otwocki, siedlecki, sokołowski, węgrowski, wołomiński, miasto Siedlce	05-300 Mińsk Mazowiecki Plac Kilińskiego 10
Delegatura w Ostrołęce	powiaty: makowski, ostrołęcki, ostrowski, przasnyski, wyszkowski, miasto Ostrołęka	07- 412 Ostrołęka ul. Targowa 4
Delegatura w Płocku	powiaty: gostyniński, grodziski, płocki, sierpecki, sochaczewski, żyrardowski, miasto Płock	09-402 Płock ul. Kolegialna 15
Delegatura w Radomiu	powiaty: białobrzeski, grójecki, kozienicki, lipski, przysuski, radomski, szydlowiecki, zwoleniński, miasto Radom, gmina Góra Kalwaria i Tarczyn (z terenu powiatu piaseczyńskiego)	26-600 Radom ul. Pułaskiego 9A

Województwo mazowieckie obszary działania delegatur i WIOŚ w Warszawie

Mapa 1. Obszary działania Delegatur i WIOŚ w Warszawie

Jednym z zadań Inspekcji Ochrony Środowiska wskazanych w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (art. 9 ust. 1b pkt 2) jest podejmowanie kontroli interwencyjnych, które są reakcją na zgłaszane nieprawidłowości dotyczące w szczególności nieprzestrzegania przepisów ochrony środowiska oraz zdarzeń awaryjnych.

Od maja 2020 r. w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Warszawie został wprowadzony zmianowy system czasu pracy, tj. 24 h na dobę przez 7 dni w tygodniu, włącznie ze wszystkimi dniami ustawowo wolnymi od pracy. Praca odbywa się na trzech zmianach trwających po 8 godzin na dobę, od poniedziałku do niedzieli. Praca na trzy zmiany następuje rotacyjnie co 6 tygodni, po kolei w każdej jednostce organizacyjnej, zgodnie z harmonogramem ustalonym przez MWIOŚ lub jednego z Zastępców MWIOŚ.

Głównym celem wprowadzanych zmian jest zwiększenie efektywności działań kontrolnych ukierunkowanych na zwalczanie patologicznych zjawisk w zakresie korzystania ze środowiska, w tym w zakresie nielegalnego postępowania z odpadami, a także na podejmowanie działań w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom oraz w sprawach, gdzie istnieje realne zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi oraz dla środowiska.

Wnioski o interwencje zgłoszone w dni robocze (poniedziałek-piątek) od 15:30 do 7:00 oraz soboty, niedziele i dni ustawowo wolne od pracy, które nie dotyczą przeciwdziałania poważnym awariom przemysłowym oraz spraw, gdzie nie istnieje realne zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi i środowiska, a także skierowane na adresy WIOŚ w Warszawie (tj. na inny adres skrzynki e-mail niż interwencje@warszawa.wios.gov.pl) są rozpatrywane w najbliższym dniu roboczym przez jednostkę WIOŚ w Warszawie właściwą dla miejsca zgłaszanego zdarzenia.

Jednostka organizacyjna WIOŚ właściwa wg harmonogramu pracy zmianowej przyjętego na rok 2025 przyjmuje po godz. 15.30 zgłoszenie interwencji telefonicznie lub drogą mailową.

W związku z powyższym zmianie uległ również sposób zgłaszania telefonicznych i elektronicznych wniosków o podjęcie interwencji oraz zdarzeń związanych z poważnymi awariami. Od dnia 4 maja 2020 r. należy zgłaszać je zgodnie z poniższym harmonogramem:

Tabela 2. Obszar działania WIOŚ w Warszawie i dane kontaktowe jednostek

Obszar działania WIOŚ w Warszawie	Dni robocze w godzinach 7:00 - 15:30	Dni robocze w godzinach 15:30 - 7:00 oraz soboty, niedziele i dni ustawowo wolne od pracy
Delegatura w Ciechanowie (powiaty: żuromiński, mławski, ciechanowski, płoński, pułtusi, legionowski, nowodworski)	tel. (23) 672 38 62 tel. (23) 672 59 55 tel./fax. (23) 672 52 61 ciechanow@warszawa.wios.gov.pl	tel. 692 495 847 interwencje@warszawa.wios.gov.pl
Delegatura w Mińsku Mazowieckim (powiaty: wołomiński, węgrowski, sokołowski, miński, otwocki, garwoliński, siedlecki, łosicki, m. Siedlce)	tel. (25) 758 46 85 tel./fax. (25) 758 30 40 minsk@warszawa.wios.gov.pl	
Delegatura w Ostrołęce (powiaty: przasnyski, makowski, ostrowski, wyszkowski, ostrołęcki, m. Ostrołęka)	tel. (29) 760 03 21 tel./fax. (29) 760 03 24 ostroleka@warszawa.wios.gov.pl	
Delegatura w Płocku (powiaty: sierpecki, gostyniński, sochaczewski, grodziski, żyrardowski, płocki, m. Płock)	tel. (24) 262 94 01 tel. (24) 264 51 99 tel./fax. (22) 651 07 07 wew. 4000 plock@warszawa.wios.gov.pl	
Delegatura w Radomiu (powiaty: grójecki, białobrzeski, kozienicki, przysuski, szydlowiecki, zwoleński, lipski, radomski, m. Radom, gm. Góra Kalwaria i Tarczyn)	tel. (48) 364 00 46 fax. (48) 366 97 11 radom@warszawa.wios.gov.pl	
WIOŚ w Warszawie (m. st. Warszawa, powiaty: warszawski zachodni, pruszkowski, piaseczyński – z wyłączeniem gm. Góra Kalwaria i Tarczyn)	tel. (22) 651 06 78 tel. (22) 651 06 60 wew. 2020 fax. (22) 651 06 76 warszawa@warszawa.wios.gov.pl	

Powyższa organizacja WIOŚ w Warszawie dotyczy przyjmowania i rozpatrywania wniosków o interwencje dotyczących zanieczyszczenia środowiska lub podejrzenia wystąpienia takiego zanieczyszczenia, wystąpienia poważnych awarii lub w celu przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia.

W związku z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 22 marca 2022 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie zasad i sposobu organizacji wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska oraz ich delegatur (Dz. U. z 2022 r., poz. 676) dającym możliwość utworzenia wydziału lub samodzielnego stanowiska ds. zwalczania przestępczości środowiskowej, w WIOŚ w Warszawie utworzona została Grupa Interwencyjno-Wyjazdowa wyspecjalizowana do szybkich działań interwencyjnych oraz do realizacji spraw z zakresu przeciwdziałania i wykrywania przestępstw i wykroczeń przeciwko środowisku. W skład Grupy wchodzi Zespoły Interwencyjno-Wyjazdowe zlokalizowane w Wydziale i Działach Inspekcji.

Harmonogram pracy zmianowej w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Warszawie na 2025 r. został wprowadzony Zarządzeniem Nr 14/2024 Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska z dnia 30 października 2024 r. w sprawie wprowadzenia harmonogramu pracy zmianowej dla pracowników Wydziału i Działów Inspekcji w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Warszawie.

2. Ogólna ocena znaczących zagadnień dotyczących środowiska

Państwowy monitoring środowiska (PMS) jest systemem pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku (dotyczących jakości powietrza, wód, gleb, stanu przyrody, klimatu akustycznego oraz poziomu pól elektromagnetycznych).

Po nowelizacji ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska w 2018 r. zadania PMS, od 1 stycznia 2019 r., realizowane są wyłącznie przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ), w nowej strukturze monitoringowo - laboratoryjnej Inspekcji.

GIOŚ opracowuje i realizuje wieloletnie strategiczne oraz wykonawcze programy PMS.

Obecnie obowiązuje „Strategiczny Program Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2020 - 2025”, opracowany na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska. Dokument ten zastępuje „Program państwowego monitoringu środowiska na lata 2016-2020” (zatwierdzony przez Ministra Środowiska w 2015 roku).

W „Strategicznym Programie Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2020-2025” GIOŚ zaplanował kontynuację większości dotychczasowych zadań przewidzianych do realizacji w „Programie państwowego monitoringu środowiska na lata 2016-2020”.

2.1. Obszary przekroczeń

Wg informacji przekazanych przez GIOŚ, wyniki ocen stanu w poszczególnych komponentach środowiska uzyskane w oparciu o badania realizowane w ramach PMS prowadzonego w 2024 r., wykonane zostaną w kolejnym roku kalendarzowym, tj. w 2025 r., w terminie określonym rozporządzeniem odpowiednim dla każdego elementu środowiska.

Poniżej przedstawiono informację dotyczącą stanu środowiska na terenie województwa mazowieckiego, w tym obszarów przekroczeń, opracowaną przez GIOŚ na podstawie wyników pomiarów i ocen zrealizowanych w ramach PMS w 2023 r.

Informacja o stanie środowiska w zakresie monitoringu jakości powietrza

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza, wykonanej na podstawie danych za 2023 r., zostały określone strefy w województwie mazowieckim, w których należy podjąć działania w celu dotrzymania określonych prawem poziomów dopuszczalnych/docelowych. Informację dotyczącą klasyfikacji stref dla woj. mazowieckiego odnośnie ochrony zdrowia ludzi dla poziomu dopuszczalnego i docelowego zamieszczono w tabeli 3.

Tabela 3. Klasyfikacja stref za rok 2023 dla woj. mazowieckiego - ochrona zdrowia ludzi dla poziomu dopuszczalnego i docelowego [źródło: GIOŚ]

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ²⁾
PL1401	aglomeracja warszawska	A	C	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1
PL1402	miasto Płock	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1
PL1403	miasto Radom	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1
PL1404	strefa mazowiecka	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1

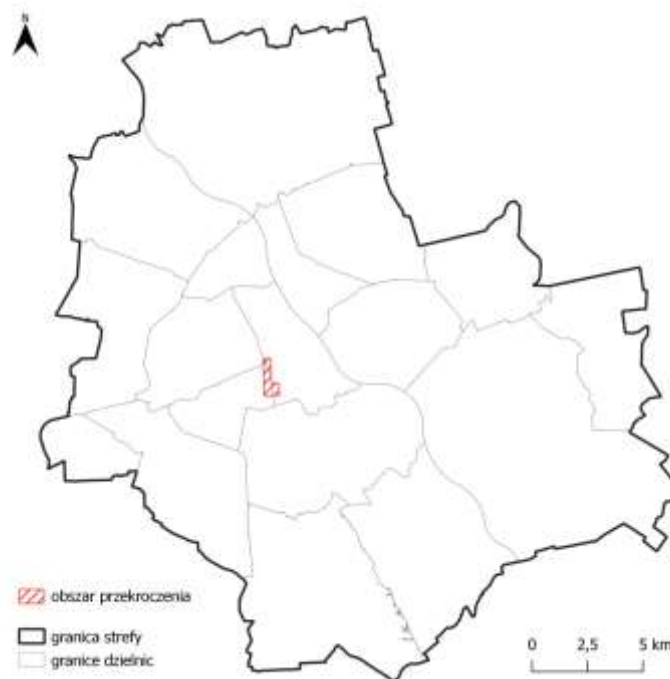
¹⁾ Dla ozonu – poziom docelowy

²⁾ Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny II faza

Zestawienie informacji dotyczących obszaru przekroczenia w roku 2023 w województwie mazowieckim dla poziomów dopuszczalnych/docelowych określonych w celu ochrony zdrowia ludzi zamieszczono w tabeli 4 oraz zobrazowano na rysunku 1. Wymieniony obszar przekroczenia dotyczył tylko dwutlenku azotu w jednej strefie.

Tabela 4. Zestawienie informacji dotyczących obszaru przekroczenia dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2023 w województwie mazowieckim, z uwzględnieniem kryterium poziomu dopuszczalnego określonego w celu ochrony zdrowia ludzi [źródło: GIOŚ]

Kod strefy	Nazwa strefy	Typ normy	Czas uśredniania (parametr)	Powierzchnia obszaru przekroczenia [km ²]	Udział w powierzchni strefy [%]	Liczba mieszkańców obszaru przekroczenia	Udział w liczbie mieszkańców strefy [%]
Dwutlenek azotu – ochrona zdrowia ludzi							
PL1401	aglomeracja warszawska	poziom dopuszczalny	śr. roczna	0,8	0,2	3 836	0,2

Rysunek 1. Zasięg obszaru przekroczenia średniorocznego poziomu dopuszczalnego NO₂ w aglomeracji warszawskiej w 2023 roku [źródło: GIOŚ]

Tabela 5. Zestawienie gmin, na których obszarze wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego ze względu na ochronę zdrowia w województwie mazowieckim w 2023 roku [źródło: GIOŚ]

Cel ochrony	Wskaźnik	Typ normy	Kod strefy	Nazwa strefy	Czas uśredniania (parametr)	Gminy, na obszarze których wystąpiło przekroczenie
Ochrona zdrowia ludzi	NO ₂	poziom dopuszczalny	PL1401	aglomeracja warszawska	śr. roczna	Warszawa (gmina miejska, miasto stołeczne)

Przeprowadzone analizy wykazały potrzebę realizacji działań naprawczych mających na celu poprawę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi w jednej strefie - aglomeracji warszawskiej. Strefa ta została zakwalifikowana do klasy C ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego dwutlenku azotu.

Ponadto, w 2023 roku, na obszarze wszystkich stref województwa mazowieckiego przekroczony został poziom celu długoterminowego dla ozonu ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz w strefie mazowieckiej ze względu na ochronę roślin, w wyniku czego strefy otrzymały klasę D2. Poziom celu długoterminowego, zgodnie z przepisami prawa, powinien być dotrzymany od 2020 roku.

Dla pozostałych zanieczyszczeń tj. dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzeny, tlenków azotu, ozonu, pyłu zawieszonego PM₁₀, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, oraz benzo(a)pirenu, ołowiu, arsenu, kadmu

i niklu w pyłe zawieszonym PM₁₀ odpowiednie poziomy dopuszczalne lub docelowe na terenie wszystkich stref województwa mazowieckiego zostały dotrzymane. Strefy w ocenie uzyskały klasę A.

Klasyfikacji stref dokonano na podstawie pomiarów wykonanych w ramach PMŚ w roku 2023. Zasięg obszaru przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla dwutlenku azotu oraz obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego dla ozonu w powietrzu został wskazany na podstawie metody obiektywnego szacowania opartej o wyniki matematycznego modelowania transportu i przemian substancji w powietrzu.

Rok 2023 był pierwszym rokiem, w którym dotrzymany został poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM₁₀. Poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM₁₀ w roku 2021 został przekroczony na terenie dwóch stref – aglomeracji warszawskiej i strefy mazowieckiej; w roku 2022 już tylko na terenie aglomeracji warszawskiej. Ostatnim rokiem, w którym wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} fazy II był rok 2021. Wówczas na obszarze województwa mazowieckiego przekroczenie wystąpiło w trzech strefach - aglomeracji warszawskiej, mieście Radom i strefie mazowieckiej; w roku 2022 poziom ten nie był przekroczony w żadnej strefie. Poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} fazy I nie jest przekraczany od roku 2019. Oznacza to poprawę jakości powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5} w roku 2023 w porównaniu do roku 2022 i 2021 oraz wcześniejszych lat.

Poziom dopuszczalny dla dwutlenku siarki w roku 2023, podobnie jak w roku 2022, został dotrzymany. Na stacji zlokalizowanej w miejscowości Biała występowały sporadycznie epizody podwyższonych stężeń tego zanieczyszczenia, co było związane najprawdopodobniej z emisją ze strefy przemysłowej znajdującej się w północno-zachodniej części miasta Płocka.

Emisja dwutlenku siarki SO₂ z Zakładu Produkcyjnego ORLEN S.A. w Płocku została wskazana jako główna przyczyna wystąpienia w 2021 r. przekroczenia standardów jakości powietrza – średniodobowego poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki w powietrzu, w strefie mazowieckiej, na stacji pomiarowej Biała, gm. Stara Biała. Z tego powodu konieczne było opracowanie programu ochrony powietrza w strefie mazowieckiej (Uchwała nr 134/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 11 lipca 2023 r.). ORLEN S.A. jest obowiązany do realizacji działań naprawczych mających na celu obniżenie wielkości emisji dwutlenku siarki z terenu Zakładu Produkcyjnego w Płocku zajmującego się rafinacją ropy naftowej, jak również do podejmowania określonych w uchwale działań w przypadku ryzyka wystąpienia lub wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego lub dopuszczalnego dwutlenku siarki w powietrzu.

W ramach określonych w programie działań naprawczych Spółka zobowiązana jest m.in. do:

1. identyfikacji źródeł powodujących przekroczenia poziomów dopuszczalnych dwutlenku siarki poprzez wykonanie stosownej analizy wraz z propozycją działań ograniczających emisję dwutlenku siarki z emitorów instalacji do rafinacji ropy naftowej;
2. realizacji działań obniżających emisję dwutlenku siarki, wskazanych w uchwale oraz wynikających z przeprowadzonej ww. analizy;

3. wzmocnienia systemu monitoringu poprzez uruchomienie dodatkowej stacji pomiarowej zlokalizowanej w pobliżu zakładu oraz przesyłanie comiesięcznych raportów z pomiarów Zarządowi Województwa Mazowieckiego oraz Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska;

4. wzmocnienia monitoringu poprzez przekazywanie odpowiednich informacji przez prowadzącego instalacje, np. przekazywanie Zarządowi Województwa Mazowieckiego oraz Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska informacji o awariach w ciągu 24 h od jej wystąpienia a także, z częstotliwością raz na miesiąc, informacji o planowanych wyłączeniach i rozruchach poszczególnych instalacji, planowanych konserwacjach oraz innych pracach mogących wpływać na niekontrolowane uwolnienia do powietrza.

ORLEN S.A. zobowiązana została do przekazywania Zarządowi Województwa Mazowieckiego w terminie do dnia 15 lutego roku następnego po roku sprawozdawczym, sprawozdania z realizacji działań naprawczych.

W przypadku komunikatu o ryzyku wystąpienia przekroczenia poziomu alarmowego dla dwutlenku siarki, w ramach działań krótkoterminowych określonych w programie, Inspekcja Ochrony Środowiska ma obowiązek podjąć czynności kontrolne na terenie Zakładu Produkcyjnego ORLEN S.A.

W ramach realizacji Uchwały nr 134/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 11 lipca 2023 r. w sprawie programu ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny dwutlenku siarki w powietrzu, ORLEN S.A. jako prowadzący instalacje do rafinacji ropy naftowej obecnie przekazuje m.in. do Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska:

1. informacje o planowanych wyłączeniach i rozruchach instalacji mogących wpływać na niekontrolowane uwolnienia zanieczyszczeń do powietrza – z częstotliwością raz na miesiąc,
2. informacje dotyczące wystąpienia awarii na terenie Zakładu Produkcyjnego, w wyniku której nastąpiło uwolnienie związków siarki do powietrza – w ciągu 24 h od jej wystąpienia,
3. comiesięczne raporty z pomiarów stężeń SO_2 , kierunków i prędkości wiatru realizowanych na dodatkowej stacji pomiarowej zlokalizowanej w pobliżu Zakładu – w Nowym Trzepowie. Raporty z pomiarów przesyłane są od lipca 2024 r. (stacja została uruchomiona pod koniec czerwca 2024 r.).

Spółka przekazała również Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska sprawozdanie z realizacji działań naprawczych i działań krótkoterminowych za okres od dnia wejścia w życie Uchwały do dnia 31 grudnia 2023 r.

W roku 2023 na obszarze całego województwa dotrzymany został poziom docelowy benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM_{10} . Jest to pierwszy rok, w którym dotrzymany został poziom docelowy tego zanieczyszczenia. W latach poprzednich wysokie wartości stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM_{10} rejestrowano w okresach grzewczych (styczeń-marzec, październik-grudzień). Również w roku 2023, w okresie zimowym, występowały podwyższone stężenia tego zanieczyszczenia, ale były one niższe niż w latach poprzednich. W 2021 roku

przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ zarejestrowano w trzech strefach, przekroczenie nie wystąpiło jedynie w strefie miasto Płock; w roku 2022 r. przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀ wystąpiło w dwóch strefach – miasto Radom i strefa mazowiecka.

W roku 2023 przekroczenie średniorocznego poziomu dopuszczalnego dla dwutlenku azotu wystąpiło w centrum aglomeracji warszawskiej, podobnie jak w latach 2021-2022. Jest ono efektem intensywnego ruchu samochodowego. Przekroczenie wystąpiło na stacji oddziaływania transportu zlokalizowanej w Warszawie przy al. Niepodległości. Strefa aglomeracja warszawska jako jedyna strefa, na obszarze której wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego, otrzymała klasę C, co wskazuje na potrzebę prowadzenia działań naprawczych.

Zgodnie z Wytycznymi GIOŚ decyzja o prowadzeniu kontroli w ramach realizacji celu 41 *Kontrola wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza oraz planach działań krótkoterminowych* powinna zostać podjęta na podstawie przeprowadzonej analizy zgodnie z następującymi kryteriami:

- 1) w pierwszej kolejności należy przeprowadzić kontrole gmin, w których odnotowano przekroczenia poziomu dopuszczalnego i/lub docelowego zanieczyszczeń, w szczególności pyłu zawieszonego i benzo(a)pirenu. Wybór gmin do kontroli powinien być dokonany na podstawie wyników PMŚ w zakresie oceny jakości powietrza, w tym informacji dotyczących stanu środowiska na terenie danego województwa, opracowanych przez GIOŚ na podstawie wyników pomiarów i ocen zrealizowanych w ramach PMŚ;
- 2) do kontroli należy wyznaczyć te gminy, które nie były dotychczas kontrolowane w ramach przedmiotowego celu;
- 3) liczba kontroli w danym województwie powinna być uzależniona od liczby gmin objętych programami ochrony powietrza lub ich aktualizacjami oraz liczby kontroli przeprowadzonych w danym województwie w tym obszarze w latach poprzednich (2023-2024). W województwach, na terenie których znajduje się duża liczba gmin objętych programami ochrony powietrza lub ich aktualizacjami, a liczba kontroli przeprowadzonych w latach ubiegłych kształtowała się na poziomie poniżej 10%, należy zwiększyć liczbę kontroli do poziomu nie mniejszego niż 10% wszystkich gmin objętych programami ochrony powietrza lub ich aktualizacją w danym województwie.

W celu wyznaczenia gmin przewidzianych do kontroli w 2025 r. w WIOŚ w Warszawie uwzględniono następujące dokumenty i opracowania:

- Wytyczne do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2025 r. – opracowanie GIOŚ,
- Roczną ocenę jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2023 – opracowanie GIOŚ,
- dane z Platformy sprawozdawczej POP województwa mazowieckiego prowadzonej przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego.

W skład województwa mazowieckiego wchodzi 314 gmin. Tym samym zgodnie z Wytycznymi do planowania w 2025 r. należy uwzględnić minimum 10 % gmin wchodzących w skład województwa mazowieckiego, czyli minimum 31 gmin.

Łącznie w planie kontroli na 2025 r. ujęto 34 gminy do kontroli w ramach realizacji celu 41 *Kontrola wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza oraz planach działań krótkoterminowych*, w tym:

- Wydział Inspekcji – liczba gmin na terenie jednostki: 18, zaplanowano – 3 gminy,
- Delegatura w Ciechanowie – liczba gmin na terenie jednostki: 55, zaplanowano – 6 gmin,
- Delegatura w Ostrołęce – liczba gmin na terenie jednostki: 46, zaplanowano - 5 gmin,
- Delegatura w Mińsku Mazowieckim – liczba gmin na terenie jednostki: 85, zaplanowano – 8 gmin,
- Delegatura w Płocku – liczba gmin na terenie jednostki: 47, zaplanowano – 5 gmin,
- Delegatura w Radomiu – liczba gmin na terenie jednostki: 63, zaplanowano – 7 gmin.

Informacja o stanie środowiska w zakresie monitoringu wód powierzchniowych

Klasyfikacja wskaźników jakości wód została wykonana przez GIOŚ na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. poz. 1475).

Zgodnie z ww. rozporządzeniem na podstawie badań przeprowadzonych w roku 2023, w jednolitych częściach wód dokonano jedynie klasyfikacji elementów biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych oraz klasyfikacji wskaźników stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych. Nie wykonano klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych.

W roku 2023 badaniami monitoringowymi na terenie województwa mazowieckiego objętych zostało 210 jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych (w tym 2 zbiorniki zaporowe) i 6 jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych. Spośród 210 jcwp rzecznych w 4 jcwp, ze względu na brak minimalnej liczby pomiarów (ciek suchy lub okresowo suchy), nie było możliwości wykonania klasyfikacji wskaźników jakości wód (jcwp Dopływ z Zawad oraz jcwp Dopływ z jez. Dziekanowskiego – przeprowadzono wyłącznie obserwacje hydromorfologiczne).

Klasyfikacja wskaźników jakości wód wykazała, że w 92 jcwp rzecznych i 2 jcwp jeziornych nie były dotrzymane wymagania dobrego stanu lub potencjału ekologicznego w zakresie elementów biologicznych (wynikiem klasyfikacji była klasa 3, 4 lub 5). Makrobezkręgowce bentosowe i ichtiofauna były wskaźnikami, które w największej liczbie jcwp zaważyły na takim wyniku klasyfikacji.

W 126 jcwp rzecznych i 2 jcwp jeziornych (w tym 71 jcwp rzeczne i 2 jcwp jeziorne, w których niekorzystnie, tj. poniżej stanu dobrego, sklasyfikowano również grupę elementów biologicznych), nie były dotrzymane wymagania dobrego stanu lub potencjału ekologicznego w zakresie

elementów fizykochemicznych gr. 3.1-3.5. Wśród wskaźników fizykochemicznych najliczniej klasyfikowanych poniżej stanu dobrego (klasa >2) były: tlen rozpuszczony, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor fosforanowy i fosfor ogólny, przewodność w 20°C, ogólny węgiel organiczny (OWO), pięciodobowe biochemiczne zapotrzebowanie na tlen (BZT₅).

Klasyfikacja elementów fizykochemicznych (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) gr. 3.6 wykazała, że wymagania dobrego stanu/potencjału ekologicznego były dotrzymane we wszystkich jcwp, nie odnotowano przekroczeń wartości granicznych dla II klasy jakości wód powierzchniowych (18 jcwp rzecznych i 2 jcwp jeziornych).

Klasyfikacja wskaźników stanu chemicznego wykazała przekroczenia środowiskowych norm jakości w 133 jednolitych częściach wód (128 jcwp rzeczne i 5 jcwp jeziorne). Wskaźnikiem najczęściej determinującym niekorzystny stan chemiczny wód, tj. stan chemiczny poniżej dobrego, był benzo(a)piren monitorowany w wodzie, dla którego w 126 jcwp rzecznych i 5 jcwp jeziornych stwierdzono przekroczenie średniorocznej środowiskowej normy jakości.

Wśród innych niekorzystnie sklasyfikowanych wskaźników chemicznych wymienić należy: difenyloetery bromowane oznaczone w tkankach organizmów żywych (biota), rtęć oznaczona w tkankach organizmów żywych (biota) oraz benzo(g,h,i)perylen, fluoranten, benzo(b)fluoranten, cypermetryna, heptachlor (1 jcwp) oznaczane w wodzie.

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych substancjami chemicznymi z grupy WWA jest zjawiskiem powszechnym w skali kraju. Jako główne źródło zanieczyszczenia wód tymi substancjami wskazuje się depozycję atmosferyczną związaną z tzw. niską emisją. Węglowodory aromatyczne: fluoranten, benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylen zaliczane są do ciężkich WWA i pochodzą ze spalania paliw wszelkiego rodzaju - zwłaszcza benzo(ghi)perylen, ścierania opon i okładzin hamulców. Przy wykluczeniu emisji do powietrza np. niskiej emisji możliwym źródłem zanieczyszczenia jest więc również transport. Niska temperatura sprzyja wzmożonemu osadzaniu się tych substancji na drobnych cząstkach, więc w okresie zimowym i roztopów przekroczenia mogą zostać odnotowane, gdy wody roztopowe zasilają rzekę.

Na obszarze województwa mazowieckiego nie odnotowano w roku 2023 przekroczeń środowiskowych norm jakości dla wskaźników z grupy metali ciężkich, w szczególności tj. kadm, nikiel, ołów.

W odniesieniu do wskaźników fizykochemicznych i chemicznych stanu wód, dla których zostały również określone normy emisji w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. poz. 1311), tzw. rozporządzeniu ściekowym, na szczególną uwagę zasługują niżej wymienione jednolite części wód powierzchniowych, badane w 2023 roku:

1. W zakresie zanieczyszczenia wód substancjami biogennymi (związkami azotu i fosforu), najniekorzystniejszą klasyfikacją i największymi przekroczeniami norm dobrego stanu/potencjału ekologicznego charakteryzowały się jednolite części wód powierzchniowych: Dopływ ze Żbików, Dopływ z Ruchny, Dopływ ze Starej Wsi, Ślepotka, Dopływ spod

Kozieńca, Dopływ z Gąsek, Sikorka, Pełta do Dopływu z Chełch, Tymianka, Rokitnica od Zimnej Wody do ujścia, Skrwa Lewa do Dopływu spod Polesia Nowego, Dopływ spod Rzeszotar, Dopływ spod Romatowa, Bobrownica, Dopływ spod Żmijewka Włościańskiego, Dopływ z Zielonej, Struga, Kosówka;

2. Jednocześnie dla niektórych spośród ww. jednolitych części wód powierzchniowych zostały odnotowane największe przekroczenia norm dobrego stanu/potencjału ekologicznego dla BZT₅ (Dopływ z Gąsek, Struga) oraz dla OWO (Dopływ z Gąsek);
3. Ponadto największe przekroczenia norm dobrego stanu/potencjału ekologicznego dla OWO stwierdzono w przypadku jcpw: Dopływ spod Dzierzb Włościańskich, Łasica do Kanału Zaborowskiego, Kanał Olszowiecki;
4. W przypadku wskaźników stanu chemicznego, takich jak pestycydy, najbardziej znaczącymi przekroczeniami środowiskowych norm jakości dla dobrego stanu chemicznego charakteryzowały się jcpw: dla cypermetryny – 2 jcpw rzeczne (Rosica oraz Wkra od Sony do Ujścia) i 2 jcpw jeziorne (Urszulewskie i Szczutowskie); dla heptachloru – 1 jcpw rzeczna (Mogielanka).

Wskazanie powyższych jcpw, dla których odnotowano przekroczenie środowiskowych norm jakości w przypadku wskaźników, dla których istnieją również normy emisji określone w tzw. rozporządzeniu ściekowym, jest jedynie informacją dodatkową, niezależną od faktu, iż większość, tj. 187 jcpw (182 jcpw rzeczne i 5 jcpw jeziornych) wykazuje przekroczenia środowiskowych norm jakości dla wskaźników fizykochemicznych i chemicznych.

Tabela 6. Sposób wykorzystania *Ogólnej oceny znaczących zagadnień dotyczących środowiska, w tym obszarów przekroczeń, na podstawie wyników Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie województwa mazowieckiego* (załącznik do Wytycznych na 2025 r.) oraz informacji o podwyższonych wskaźnikach zanieczyszczeń w badaniach PMŚ z 2024 r. przekazywanych do WIOŚ w Warszawie, przy planowaniu kontroli na 2025 r.

przekazywanych do WIOŚ w Warszawie, przez planowaną kontrolę na 2025 r.							
JCPW wg informacji z PMŚ	Jednostka organizacyjna WIOŚ w Warszawie (Del./WI)						Sposób realizacji (cele / liczba podmiotów do kontroli)
	CI	OS	MM	RA	PL	WI	
UWAGI							
związku azotu i fosforu							
Dopływ ze Żbików		+					cel 31 - 2 podmioty
Dopływ z Ruchny			+				cel 31 - 2 podmioty
Dopływ ze starej Wsi			+				cel 30 - 1 podmiot
Ślepotka				+			cel 31 - 2 podmioty
Dopływ spod Kozieńca				+			cel 31- 5 podmioty
Dopływ z Gąsek				+			cel 31- 2 podmioty
Sikorka		+					cel 31 - 2 podmioty
Pełta do Dopływu z Chełch		+					cel 31 - 2 podmioty

Tymianka				+			cel 30 - 1 podmiot cel 31 - 2 podmioty
Rokitnica od Zimnej Wody do ujścia					+	+	cel 30 - 7 podmiotów (WI) cel 31 - 5 podmiotów (WI) cel 30 - 2 podmioty (PL)
Skrwa Lewa do Dopływu spod Polesia Nowego					+		cel 30 - 1 podmiot cel 31 - 1 podmiot
Dopływ spod Rzeszotar					+		cel 31 - 1 podmiot
Dopływ spod Romatowa					+		cel 30 - 1 podmiot cel 31 - 2 podmioty
Bobrownica					+		cel 30 - 1 podmiot
Dopływ spod Żmijewka Włosciańskiego		+					cel 31 - 2 podmioty
Dopływ z Zielonej		+					cel 31 - 2 podmioty
Struga		+					cel 31 - 2 podmioty
Kosówka			+				cel 30 - 2 podmioty
Wilczek	+						cel 31 - 1 podmiot cel 30 - 1 podmiot
BZT5 (Biochemiczne pięciodobowe zapotrzebowanie tlenu)							
Dopływ z Gąsek				+			Bieżące reagowanie na zgłoszenia interwencyjne
Struga	+						cel 30 - 1 podmiot
Wisła od Narwi do Zbiornika Włocławek	+						cel 30 - 1 podmiot
OWO (ogólny węgiel organiczny)							
Dopływ z Gąsek				+			Bieżące reagowanie na zgłoszenia interwencyjne
Dopływ spod Dzierzb Włosciańskich			+				cel 31 - 1 podmiot
Łasica do Kanału Zaborowskiego						+	cel 30 - 1 podmiot
Kanał Olszowiecki						+	cel 30 - 1 podmiot
Pestycydy							
Rosica					+		cel 31 - 1 podmiot
Wkra od Sony do Ujścia	+						Bieżące reagowanie na zgłoszenia interwencyjne
Jezioro Urszulewskie					+		cel 31 - 1 podmiot
Jezioro Szczutowskie					+		cel 31 - 1 podmiot
Mogielanka				+			cel 31 - 4 podmioty
Tlen rozpuszczony							
Miedzanka			+				cel 30 - 1 podmiot

Sosna			+				cel 30 - 1 podmiot cel 31 - 1 podmiot
Myśla			+				cel 30 - 1 podmiot cel 31 - 1 podmiot
Korycianka			+				cel 30 - 1 podmiot
Dopływ spod Borowia			+				cel 30 - 1 podmiot
Dopływ spod Zamościa		+					cel 31 - 2 podmioty
Brok Mały		+					cel 31 - 3 podmioty
Dopływ z Bielina		+					cel 31 - 2 podmioty

Objaśnienia do celów:

30) Kontrola przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych.

31) Kontrola podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

Dla potrzeb planowania kontroli wykorzystano także karty charakterystyk jednolitych części wód powierzchniowych, dostępne, w będącym w gestii PGW Wody Polskie, serwisie internetowym pod adresem: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>.

Karty charakterystyk jcwp zawierają m. in. informacje o powiatach i gminach, na których znajduje się dana jcwp, wykaz presji antropogenicznych determinujących stan wód, wyciąg z oceny stanu jcwp – wskaźniki determinujące stan/potencjał ekologiczny i stan chemiczny jcwp, zestaw działań przewidzianych w celu osiągnięcia celów środowiskowych dla jcwp.

W planowaniu wykorzystano zarówno informacje z PMŚ z 2023 r. jak również wszystkie inne dostępne dane dotyczące stanu jcwp.

Informacja o stanie środowiska w zakresie monitoringu hałasu komunikacyjnego

W roku 2023 pomiary hałasu drogowego w ramach PMŚ wykonane zostały przez Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ w Warszawie. W wyniku przeprowadzonych pomiarów stwierdzono przekroczenie poziomów dopuszczalnych hałasu w 6 punktach pomiarowych hałasu drogowego oraz w 2 punktach pomiarowych hałasu kolejowego. Wyniki pomiarów zestawiono w tabelach poniżej.

Tabela 7. Wykaz punktów pomiarowych z przekroczeniem dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego

Lp.	Nazwa punktu pomiarowego	Województwo	Powiat	Gmina	Miejscowość	Współrz. pp WGS84 (dł. geogr.)	Współrz. pp WGS84 (szer. geogr.)	Czas odniesienia	Doba (data i czas)	Wynik pomiaru [dB]	Wartość dopuszczalna [dB]
1.	Pp. nr 1 - posesja Rajec Szlachecki 104	mazowieckie	radomski	Jedlnia-Letnisko (gmina miejsko-wiejska)	Rajec Szlachecki	21,233278	51,413306	Dzień 16h	2023-05-19	72,9	61,0
2.	Pp. nr 1 - Ślubów, ul. Wilcza 8	mazowieckie	wyszkowski	Wyszków (gmina miejsko-wiejska)	Ślubów	21,421889	52,531361	Noc 8h	2023-04-05	58,0	56,0
3.	Pp. nr 1 - ul. Klasztorna 28 w Węgrowie	mazowieckie	węgrowski	Węgrów (gmina miejska)	Węgrów	22,026222	52,401000	Dzień 16h	2023-08-02	61,3	61,0
4.	Pp. nr 2 - ul. Kupieńczyńska 15	mazowieckie	sokołowski	Sokołów Podlaski (gmina miejska)	Sokołów Podlaski	22,256417	52,410667	Dzień 16h	2023-05-06	64,9	61,0
								Dzień 16h	2023-05-08	66,1	61,0
								Dzień 16h	2023-05-09	66,1	61,0
								Dzień 16h	2023-07-08	63,8	61,0
								Dzień 16h	2023-07-10	65,0	61,0
								Dzień 16h	2023-10-22	65,9	61,0
								Dzień 16h	2023-10-23	66,5	61,0
5.	Pp. nr 4 - Al. 550-lecia	mazowieckie	sokołowski	Sokołów Podlaski (gmina miejska)	Sokołów Podlaski	22,218417	52,414278	Dzień 16h	2023-08-31	65,5	61,0
								Noc 8h	2023-08-31	59,5	56,0
6.	Pp. nr 7 - ul. Piłsudskiego 4	mazowieckie	sokołowski	Sokołów Podlaski (gmina miejska)	Sokołów Podlaski	22,236167	52,406250	Dzień 16h	2023-11-28	64,2	61,0

Tabela 8. Wykaz punktów pomiarowych z przekroczeniem dopuszczalnych poziomów hałasu kolejowego

Lp.	Nazwa punktu pomiarowego	Województwo	Powiat	Gmina	Miejscowość	Współrz. pp WGS84 (dł. geogr.)	Współrz. pp WGS84 (szer. geogr.)	Czas odniesienia	Doba (data i czas)	Wynik pomiaru [dB]	Wartość dopuszczalna [dB]
1.	Pp. nr 1 - na granicy posesji, ul. Armii Krajowej 12A w Otwocku	mazowieckie	otwocki	Ottock (gmina miejska)	Ottock	21,274694	52,102083	Noc 8h	2023-04-19	56,1	56,0
2.	Pp. nr 1 - na terenie Mazowieckiego Specjalistycznego Centrum Zdrowia im. prof. J. Mazurkiewicza w Pruszkowie	mazowieckie	pruszkowski	Pruszków (gmina miejska)	Pruszków	20,825139	52,170361	Dzień 16h	2023-07-23	61,1	61,0
								Dzień 16h	2023-07-24	63,5	61,0
								Dzień 16h	2023-07-25	61,1	61,0
								Noc 8h	2023-07-19	57,3	56,0
								Noc 8h	2023-07-20	57,3	56,0
								Noc 8h	2023-07-21	57,4	56,0
								Noc 8h	2023-07-22	58,3	56,0
								Noc 8h	2023-07-23	60,8	56,0
								Noc 8h	2023-07-24	59,4	56,0

W odniesieniu do przedsięwzięć liniowych, które cechują się tym, że hałas emitowany w związku z ich funkcjonowaniem jest hałasem związanym z działalnością o charakterze użyteczności publicznej, ochrona przed hałasem powinna polegać na stosowaniu rozwiązań technicznych ograniczających jego oddziaływanie.

W przypadku przedsięwzięć liniowych, które są źródłem uciążliwości hałasowych organem właściwym do prowadzenia postępowań administracyjnych zmierzających do wydania decyzji administracyjnych, w celu zobowiązania podmiotu negatywnie oddziałującego na środowisko do ograniczenia oddziaływania i przywrócenia środowiska do stanu właściwego, o których mowa w art. 237 i art. 362 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska dalej P.o.ś.), jest Marszałek Województwa Mazowieckiego. Organ ten oprócz możliwości zlecenia akredytowanemu laboratorium wykonania pomiarów hałasu we własnym zakresie, może również zobowiązać do ich przedstawienia podmiot, obowiązany do ich przeprowadzenia. Stwierdzone w wyniku pomiarów przekroczenia poziomów hałasu określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku stanowią podstawę do prowadzenia przez organ ochrony środowiska postępowania w trybie art. 362 ustawy P.o.ś.

Zgodnie z art. 115a ust. 2 P.o.ś., jeżeli hałas powstaje w związku z eksploatacją dróg, linii kolejowych, linii tramwajowych, kolei linowych, portów oraz lotnisk to nie wydaje się decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu. Zatem wojewódzki inspektor ochrony środowiska nie posiada możliwości prawnej wymierzania administracyjnych kar pieniężnych za przekroczenie dopuszczalnego poziomu hałasu powodowanego ich eksploatacją.

Z tych względów informacji PMS w tym zakresie nie wykorzystano do wyznaczania podmiotów do kontroli.

Informacja o stanie środowiska w zakresie pól elektromagnetycznych

W roku 2023 pomiary pól elektromagnetycznych w województwie mazowieckim realizowane w ramach PMS wykonane zostały przez Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ w Warszawie. W wyniku przeprowadzonych pomiarów w żadnym punkcie pomiarowym nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Informacja o stanie środowiska w zakresie jakości gleby i ziemi

W roku 2023 na terenie województwa mazowieckiego zgodnie z planem pomiarowym nie były realizowane pomiary jakości gleby i ziemi w ramach zadania „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce”.

Informacje z PMS zostały wykorzystane przy ustalaniu priorytetów kontrolnych na 2025 r. w zakresie zakładów wytypowanych do kontroli planowych.

2.2. Zagadnienia specyficzne

Najistotniejsze zagadnienia specyficzne na obszarze woj. mazowieckiego objęte planem działalności kontrolnej w 2025 roku:

1. Funkcjonowanie dużego zakładu chemicznego – ORLEN S.A. Zakład Produkcyjny w Płocku oraz znajdujących się w jego bezpośrednim sąsiedztwie i w obrębie zakładu, szeregu podmiotów eksploatujących instalacje, których funkcjonowanie wiąże się bezpośrednio z zakładem

Na obszarze województwa mazowieckiego funkcjonuje duży zakład chemiczny zajmujący się przerobem ropy naftowej – ORLEN S.A. Zakład Produkcyjny w Płocku. W obrębie zakładu oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się szereg podmiotów eksploatujących instalacje, których funkcjonowanie wiąże się bezpośrednio z tym zakładem. ORLEN S.A. Zakład Produkcyjny w Płocku zajmuje obszar 791,1 ha i jest największym zintegrowanym kompleksem rafineryjno-petrochemicznym w Polsce.

Na terenie zakładu występują również źródła emisji niezorganizowanej, które wymagają rozpoznania w celu dalszej identyfikacji źródeł uciążliwości odorowych.

Emisja dwutlenku siarki SO₂ z Zakładu Produkcyjnego ORLEN S.A. w Płocku została wskazana jako główna przyczyna wystąpienia w 2021 r. przekroczenia standardów jakości powietrza – średniodobowego poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki w powietrzu, w strefie mazowieckiej, na stacji pomiarowej Biała, gm. Stara Biała. Z tego powodu konieczne było opracowanie programu ochrony powietrza w strefie mazowieckiej (Uchwała nr 134/23 Sejmiku Województwa

Mazowieckiego z dnia 11 lipca 2023 r.). ORLEN S.A. jest obowiązany do realizacji działań naprawczych określonych w programie.

Kontrolę instalacji Zakładu Produkcyjnego ORLEN S.A. oraz zakładów znajdujących się w jego sąsiedztwie traktowane są jako zadania priorytetowe. W związku z tym, że zakłady te zlokalizowane są w bliskim sąsiedztwie miasta Płocka, są one, a szczególnie Zakład Produkcyjny ORLEN S.A., przedmiotem zgłoszeń interwencyjnych związanych z oddziaływaniem na stan jakości powietrza w Płocku oraz uciążliwościami odorowymi.

ORLEN S.A. jest zakładem o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. WIOŚ uzgadnia dokumentację dla Zakładu Produkcyjnego ORLEN S.A. jako zakładu ZDR przed jej zatwierdzeniem przez Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej. Inspektorzy okresowo sprawdzają również realizację obowiązków wynikających z decyzji zatwierdzających dokumenty oraz z dokumentów zakładu ZDR, jak również weryfikują postępowanie w zakładzie w związku z awariami przemysłowymi do jakich dochodzi na terenie tego zakładu.

Zakładami Dużego Ryzyka są również zakłady zlokalizowane w granicach ogrodzenia zakładu, tj.: Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o., PCC Exol S.A. oraz zakłady w bezpośrednim sąsiedztwie ORLEN S.A., tj. Terminal Gazu Płynnego ORLEN Paliwa Sp. o.o. oraz Warter Fuels S.A., których działalność ściśle wiąże się z działalnością ORLEN S.A.

W bezpośrednim sąsiedztwie zakładu ORLEN S.A. rozwija się również Płocki Park Przemysłowo-Technologiczny, na terenie którego powstają nowe zakłady produkcyjne. W obrębie terenu tego parku znajduje się Centrum Badawczo-Rozwojowe, stanowiące własność ORLEN S.A. będące zapleczem do budowy instalacji doświadczalnych, odwzorowujących procesy zachodzące w instalacjach produkcyjnych, w którym również magazynowane są substancje niebezpieczne.

Cyklicznych kontroli WIOŚ wymagają następujące zagadnienia związane z funkcjonowaniem ORLEN S.A. w Płocku, tj.:

- realizacja obowiązków zawartych w pozwoleniach wodnoprawnych udzielonych przez Marszałka Województwa Mazowieckiego na:

- ✓ pobór wody powierzchniowej oraz wody podziemnej,
- ✓ wprowadzanie wód drenazowych z systemu opadowo-melioracyjnego oraz części oczyszczonych wód opadowych z terenu zakładu do środowiska,

- realizacja obowiązków zawartych w decyzjach GIOŚ na wysyłkę odpadów niebezpiecznych w ramach międzynarodowego przemieszczania odpadów,

- realizacja obowiązków zawartych w decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, zezwalającej na zbieranie odpadów na terenie Zakładu Produkcyjnego w Płocku,

- realizacja warunków zawartych w decyzji Marszałka Województwa Mazowieckiego w związku z uczestnictwem w handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych,

- realizacja obowiązków nałożonych na operatora urządzeń zawierających substancje zubożające warstwę ozonową oraz fluorowane gazy cieplarniane,

- realizacja obowiązków wynikających z rozporządzenia REACH, jako producenta oraz dalszego użytkownika substancji chemicznych i ich mieszanin,
- zapewnienie jakości danych przekazywanych w sprawozdaniach PRTR,
- zapewnienie jakości danych wprowadzanych do bazy KOBIZE,
- zapewnienie jakości danych wprowadzanych do bazy BDO,
- realizacja planu remediacji powierzchni ziemi, uzgodnionego decyzją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie w związku z faktem, że na terenie zakładu występuje historyczne zanieczyszczenie produktami naftowymi powierzchni ziemi.

2. Nadzór nad ujawnionymi miejscami nielegalnego nagromadzenia odpadów

WIOŚ w Warszawie na dzień 30 września 2024 r. zidentyfikował łącznie 189 miejsc nielegalnego gospodarowania odpadami (tj. porzucenia lub nielegalnego zbierania lub ich składowania), w tym ujawnionych w latach wcześniejszych, na terenie 103 gmin województwa mazowieckiego. W 129 miejscach magazynowane są odpady niebezpieczne (lub prawdopodobnie odpady niebezpieczne). Masa zgromadzonych nielegalnie odpadów oraz ich identyfikacja jakościowa wskazuje, że pochodzą one z działalności przemysłowej.

W okresie od 1 stycznia 2024 r. do 30 września 2024 r. zidentyfikowano 19 miejsc, w tym 14 miejsc z odpadami niebezpiecznymi (lub prawdopodobnie odpadami niebezpiecznymi).

Realizacja zadania dotyczącego prowadzenia nadzoru nad ujawnionymi miejscami nielegalnego nagromadzenia odpadów będzie prowadzona poprzez:

- weryfikację w terenie zidentyfikowanych miejsc nielegalnego składowania/magazynowania odpadów ze szczególnym uwzględnieniem ich właściwego zabezpieczenia przed dostępem osób trzecich (o każdym przypadku stwierdzonych nieprawidłowości mogących m.in. doprowadzić do zagrożenia pożarowego lub zagrożenia życia i zdrowia będą informowane właściwe organy) oraz wpływem zjawisk atmosferycznych (skrajnie wysokie/niskie temperatury powietrza, opady atmosferyczne);
- zlecenie do GIOŚ CLB wykonania analizy jakościowej powietrza w otoczeniu miejsc nielegalnego nagromadzenia odpadów (z miejsc dostępnych, z zachowaniem wszelkich środków ostrożności i przepisów BHP), urządzeniem pomiarowym MiniRAE 3000, lub/i zlecenie innych badań i pomiarów, w zależności od sytuacji;
- pozyskiwanie na informacji o etapie postępowań administracyjnych w sprawie usuwania odpadów z wykorzystaniem wszelkich uprawnień, które mogą przyczynić się do usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania/magazynowania;
- prowadzenie kwartalnej aktualizacji wykazu nielegalnych miejsc nagromadzenia odpadów na terenie woj. mazowieckiego.

Na rok 2025 zakłada się kontynuowanie działań Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie w obszarze przeciwdziałania tzw. szarej strefie w gospodarowaniu odpadami, w szczególności w oparciu o działania Grupy Interwencyjno - Wyjazdowej.

Realizacja zadań w tym obszarze, będzie prowadzona poprzez:

- identyfikację miejsc i podmiotów nielegalnie gospodarujących odpadami, w szczególności odpadami niebezpiecznymi.

W pierwszej kolejności działania będą prowadzone w oparciu o unormowania art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, przy założeniu zmaterializowania się przesłanek umożliwiających jego zastosowanie.

Działaniami zostaną objęte wszystkie miejsca, o których pozyskano informacje na podstawie wniosków o interwencje oraz ujawnione w ramach działań własnych w oparciu o działania analityczne oraz wykorzystanie nowoczesnych środków technicznych, w tym bezzałogowych statków powietrznych.

Działania będą skoncentrowane na znaczących podmiotach gospodarujących odpadami, uwzględniając w szczególności: skalę prowadzonej działalności, rodzaje gospodarowanych odpadów oraz powtarzalność nazwisk osób biorących udział w gospodarowaniu odpadami.

Działania będą prowadzone, w szczególności w porozumieniu z funkcjonariuszami Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Krajowej Administracji Skarbowej i Straży Granicznej oraz w oparciu o wymianę informacji z tymi służbami;

- nadzór nad transportami odpadów w strumieniu krajowym i międzynarodowym, także tych podlegających rejestracji w systemie SENT.

Kontrole drogowe transportów odpadów będą prowadzone w porozumieniu z funkcjonariuszami Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Krajowej Administracji Skarbowej i Straży Granicznej. Częstotliwość wykonywanych czynności oraz wytypowanie ewentualnej służby, która będzie wspierała Inspekcję Ochrony Środowiska będzie uzgadniana na szczeblu regionalnym w ramach zawartych Porozumień. Zakłada się prowadzenie akcji również w porze nocnej z uwzględnieniem specyfiki terytorialnej, typując do kontroli miejsca, gdzie w sposób nielegalny mogą być porzucane lub wytwarzane odpady niebezpieczne.

Na terenie województwa mazowieckiego zidentyfikowano także przypadki deponowania odpadów w wyrobiskach poeksploatacyjnych kopalin żwiru, piasku i gliny. Dotyczy to głównie przypadków nielegalnego porzucania odpadów w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych oraz wykorzystywania do rekultywacji wyrobisk odpadów innych niż określone w decyzjach administracyjnych. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie w latach 2020 - 2024 zintensyfikował działania nadzorcze w tym obszarze tj. działania prewencyjne mające na celu weryfikację prawidłowości prowadzonego procesu rekultywacji, ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju odpadów wykorzystywanych do wypełnienia danego wyrobiska. Planuje się kontynuowanie ww. działań w 2025 r.

We współpracy z okręgowym urzędem górnictwem, marszałkiem województwa oraz starostami, w 2025 r. zostanie zaktualizowany wykaz miejsc prowadzenia rekultywacji z wykorzystaniem odpadów, prowadzony przez WIOŚ w Warszawie. Wzorem lat ubiegłych działania nadzorcze będą prowadzone w miejscach objętych ww. wykazem, we współpracy z ww. organami.

3. Monitorowanie cieków i zbiorników na terenie woj. mazowieckiego w celu przeciwdziałania nielegalnym zjawiskom w tym przeciwdziałanie zasoleniu wód powierzchniowych

WIOŚ w Warszawie prowadzi wzmożone działania prewencyjne w obszarze przeciwdziałania nielegalnym zjawiskom na ciekach i zbiornikach na terenie woj. mazowieckiego, w szczególności w zakresie zapobiegania zasoleniu wód powierzchniowych. W tym celu na podstawie własnych materiałów, dokonano inwentaryzacji podmiotów, które mogą/wprowadzają do wód powierzchniowych ścieki mogące wpływać na zasolenie wód.

Realizacja zadań w obszarze monitorowania cieków i zbiorników na terenie woj. mazowieckiego w celu przeciwdziałania nielegalnym zjawiskom, będzie prowadzona w 2025 r. poprzez:

- objęcie kontrolami podmiotów, które mogą/wprowadzają do wód powierzchniowych, ścieki mogące wpływać na zasolenie oraz eutrofizację poprzez wprowadzanie biogenów do wód, z wykorzystaniem informacji z Państwowego Monitoringu Środowiska oraz informacji pozyskanych z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie gospodarstw rolnych prowadzących działalność w pobliżu zagrożonych JCWP;
- wzmożenie działań prewencyjnych w obszarze przeciwdziałania nielegalnym zjawiskom na ciekach i zbiornikach na terenie woj. mazowieckiego, w tym prowadzenie obserwacji w terenie;
- zlecenie Centralnemu Laboratorium Badawczemu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie, monitoringu kontrolnego wód powierzchniowych w ramach badań interwencyjnych, w tym w zakresie analizy jakościowej fitoplanktonu wraz z oceną występowania *Prymnesium cf. parvum* tzw. „złotej algi”, adekwatnie do sytuacji;
- stosowanie *Procedury monitorowania interwencyjnego Prymnesium cf. parvum „złotej algi”* w przypadku stwierdzenia jej obecności w wodach,
- pozyskiwanie informacji od prowadzących instalacje dużych obiektów: elektrowni, elektrociepłowni i ciepłowni w zakresie temperatury wprowadzanych wód pochłódniczych do wód, na obszarze województwa mazowieckiego, funkcjonujących w zlewniach rzek, gdzie występuje stan suszy hydrologicznej.

W przypadku przekroczenia w wodach pochłódniczych wprowadzanych do wód lub do ziemi, dopuszczalnej temperatury 35°C zostanie wdrożone postępowanie zgodnie z Procedurą PRK – 25 (Procedura postępowania w przypadku konieczności czasowego odprowadzania z otwartych systemów chłodzących wód pochłódniczych o temperaturze wyższej niż dopuszczona pod względem wodnoprawnym w celu zachowania ciągłości produkcji energii na poziomie niezbędnym dla zachowania stabilności Krajowego Systemu Elektroenergetycznego – KSE) z Planu zarządzania kryzysowego woj. mazowieckiego,

- współpracę z właściwymi organami Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Państwowej Straży Rybackiej oraz innymi inspekcjami, służbami i strażami oraz organami administracji publicznej.

W dniu 3 listopada 2023 r. do WIOŚ w Warszawie wpłynęło pismo od PGW Wody Polskie Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, przy którym przekazano listę zakładów zaliczanych do

zakładów odprowadzających ścieki o zwiększonym zasoleniu (opracowaną zgodnie z art. 23 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o rewitalizacji rzeki Odry). Na opracowanej przez PGW Wody Polskie ww. liście, nie ma podmiotów funkcjonujących na terenie województwa mazowieckiego (są zakłady odprowadzające ścieki o zwiększonym zasoleniu do rzeki Wisły zarówno powyżej jak i poniżej woj. mazowieckiego).

4. Realizacja kontroli w trybie art. 41a ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach

Zgodnie z art. 41a ustawy o odpadach, zezwolenie na zbieranie odpadów, zezwolenie na przetwarzanie odpadów oraz pozwolenie na wytwarzanie odpadów uwzględniające zbieranie lub przetwarzanie odpadów (dalej: decyzje w zakresie gospodarowania odpadami) są wydawane po przeprowadzeniu przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, z udziałem przedstawiciela właściwego organu, kontroli instalacji lub jej części, obiektu budowlanego lub jego części lub miejsc magazynowania odpadów, w których ma być prowadzone przetwarzanie odpadów lub zbieranie odpadów, w zakresie spełniania wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska.

Zmiana ustawy o odpadach wprowadzoną ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018 r. poz. 1592, z późn. zm.), wprowadziła obowiązek zmiany posiadanych decyzji w zakresie gospodarowania odpadami w celu ich dostosowania do przepisów zmienionej ustawy o odpadach. W związku z powyższym wszystkie podmioty funkcjonujące na rynku gospodarowania odpadami, były zobligowanych do złożenia wniosku o zmianę decyzji w zakresie gospodarowania odpadami w terminie do 5 marca 2020 r.

Powyższy obowiązek spowodował, że od 2020 r. do WIOŚ w Warszawie wpływają wnioski od organów ochrony środowiska (tj. starostów, marszałka i rdoś) o przeprowadzenie kontroli w trybie art. 41a ustawy o odpadach, zarówno w przypadku zmiany posiadanych uregulowań, jak i w sprawie wydania nowych decyzji w zakresie gospodarowania odpadami.

Zgodnie z art. 226a ustawy o odpadach, w okresie do dnia 31 grudnia 2025 r. zezwolenie na zbieranie odpadów lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów nie wygasa ze względu na upływ czasu, na jaki zostało wydane, jeżeli posiadacz odpadów w terminie nie później niż trzy miesiące przed upływem tego czasu złoży wniosek o wydanie nowego zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów.

Kontrole prowadzone przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, z udziałem przedstawiciela właściwego organu, wymagają przede wszystkim przeprowadzenia kontroli w terenie, a także dostosowania się do możliwości kontrolnych organów ochrony środowiska wnioskujących o te kontrole, podmiotów wnioskujących i bieżących zadań inspektorów. Inspektorzy Inspekcji Ochrony Środowiska oprócz kontroli prowadzonych w trybie art. 41a ustawy o odpadach realizują w pierwszej kolejności pilne interwencje dotyczące zanieczyszczenia środowiska, kontrole planowe, a także inne zadania planowe wynikające z przepisów prawa, obowiązującej sprawozdawczości oraz cykli kontrolnych.

Ponadto w latach 2020-2021 tj. okresie narastającego zagrożenia epidemicznego Główny Inspektor Ochrony Środowiska rekomendował ograniczanie do niezbędnego minimum działalności kontrolnej w terenie, w związku z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r.

w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz. U. z 2020 r. poz. 491, z późn. zm.) i związanym z tym zagrożeniem wirusem SARS-CoV-2. Na wydłużenie czasu rozpoznawania wniosków przez WIOŚ w Warszawie wpływa fakt wielokrotnego zmieniania wniosków przez podmiot, również w trakcie prowadzonej kontroli, a także przekazywanie przez organy ochrony środowiska wniosków niespójnych i niekompletnych. Spowodowało to nawarstwienie się wniosków o przeprowadzenie kontroli w trybie art. 41a ustawy o odpadach.

Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (MWIOŚ) w okresie od 6 marca 2020 r. do 30 września 2024 r. wydał 1075 postanowień na podstawie art. 41a ust. 3 ustawy o odpadach, w związku ze złożonymi wnioskami.

5. Rozpoznanie nowych instalacji, które w związku z wejściem w życie w dniu 4 sierpnia 2024 r. dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1785 z dnia 24 kwietnia 2024 r. w sprawie zmiany dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE w sprawie emisji przemysłowych i dyrektywy Rady 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów, będą wymagały po raz pierwszy uzyskania pozwolenia zintegrowanego.

Wg informacji przekazanych przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, rodzaje instalacji, które zostaną objęte wymogiem posiadania pozwolenia zintegrowanego:

- Rodzaje instalacji nowych:

- 1) Wytwarzanie baterii, inne niż wyłącznie montaż, o zdolności produkcyjnej co najmniej 15 000 ton ogniw baterii (katoda, anoda, elektrolit, separator, osłona) rocznie – ust. 2.7 w dyrektywie 2024/175;
- 2) Wydobycie, w tym przetwarzanie na miejscu, takie jak rozdrabnianie, kontrola wielkości, wzbogacanie i uszlachetnianie, następujących rud na skalę przemysłową: boksyt, chrom, kobalt, miedź, złoto, żelazo, ołów, lit, mangan, nikiel, pallad, platyna, cyna, wolfram i cynk – ust. 3.6 w dyrektywie 2024/175;
- 3) Elektroliza wody do produkcji wodoru, w przypadku gdy zdolność produkcji przekracza 50 ton dziennie – ust. 6.6 w dyrektywie 2024/175;

- Rodzaj instalacji zmodyfikowanych (zmiana została wskazana kursywą):

- 1) Zgazowanie, upłynnianie *lub piroliza* – ust. 1.4 w dyrektywie 2024/175:
 - a) węgla;
 - b) innych paliw w instalacjach o całkowitej nominalnej mocy dostarczonej w paliwie wynoszącej przynajmniej 20 MW.
- 2) Obróbka metali żelaznych – ust. 2.3 w dyrektywie 2024/175:
 - a) *eksploatacja walcowni gorących o wydajności przekraczającej 20 ton surówki na godzinę;*
 - aa) *eksploatacja walcowni zimnych o wydajności przekraczającej 10 ton surówki na godzinę;*
 - b) *eksploatacja kuźni z młotami o energii przekraczającej 50 kilodżuli na młot;*
 - ba) *eksploatacja kuźni z prasami kuźniczymi o sile nacisku przekraczającej 30 meganiutonów na prasę;*

c) nakładanie metalowych powłok ochronnych z wsadem przekraczającym 2 tony stali surowej na godzinę;

3) Unieszkodliwianie odpadów innych niż niebezpieczne, o wydajności przekraczającej 50 ton dziennie, obejmujące co najmniej jeden z następujących rodzajów działalności, z wyjątkiem działalności ujętej w dyrektywie Rady 91/271/EWG (*) – ust. 5.3. a) w dyrektywie 2024/175;

(i) obróbka biologiczna, w tym fermentacja beztlenowa lub współfermentacja;

(ii) obróbka fizyczno-chemiczna;

(iii) obróbka wstępna odpadów przeznaczonych do spalania lub współspalania;

(iv) obróbka żużlu i popiołów;

(v) obróbka w strzępiarkach odpadów metalowych, w tym zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz pojazdów wycofanych z eksploatacji i ich części.

4) Odzysk lub kombinacja odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż niebezpieczne o wydajności przekraczającej 75 ton dziennie z wykorzystaniem następujących działań i z wyłączeniem działań objętych przepisami dyrektywy 91/271/EWG – ust. 5.3. b) w dyrektywie 2024/175 – ust. 5.3. b) w dyrektywie 2024/175;

(i) obróbka biologiczna, w tym fermentacja beztlenowa;

(ii) obróbka wstępna odpadów przeznaczonych do spalania lub współspalania;

(iii) obróbka żużlu i popiołów;

(iv) obróbka w strzępiarkach odpadów metalowych, w tym zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz pojazdów wycofanych z eksploatacji i ich części.

5) Obróbka wstępna (mycie, bielenie, merceryzacja), barwienie *lub wykańczanie* włókien lub materiałów włókienniczych, o wydajności przekraczającej 10 ton dziennie – ust. 6.2 w dyrektywie 2024/175;

6) Chów świń wynoszący co najmniej 350 DJP, z wyłączeniem działalności w zakresie chowu prowadzonej w ramach systemów produkcji ekologicznej zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/848, lub jeżeli gęstość obsady jest mniejsza niż 2 DJP/ha, wykorzystywanych wyłącznie do wypasu lub do uprawy paszy lub karmy wykorzystywanych do karmienia zwierząt, a zwierzęta pozostają na wolnym wybiegu przez znaczną część roku lub sezonowo – Załącznik Ia ust. 1 w dyrektywie 2024/175;

7) Chów wyłącznie kur niosek wynoszący co najmniej 300 DJP lub chów wyłącznie innych kategorii drobiu wynoszący co najmniej 280 DJP. W instalacjach, w których odbywa się chów kombinacji drobiu, w tym kur niosek, wartość progowa wynosi 280 DJP, a wydajność oblicza się przy użyciu 0,93 jako współczynnika dla kur niosek – Załącznik Ia ust. 2 w dyrektywie 2024/175;

8) Chów wszelkiej kombinacji świń lub drobiu wynoszący co najmniej 380 DJP, z wyłączeniem chowu świń w instalacjach działających w ramach systemów produkcji ekologicznej zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/848, lub jeżeli gęstość obsady jest mniejsza niż 2 DJP/ha, wykorzystywanych wyłącznie do wypasu lub do uprawy paszy lub karmy

wykorzystywanych do karmienia zwierząt, a zwierzęta pozostają na wolnym wybiegu przez znaczną część roku lub sezonowo – Załącznik Ia ust. 3 w dyrektywie 2024/175.

Zidentyfikowane podmioty prowadzące ww. instalacje na terenie województwa mazowieckiego będą informowane o obowiązku posiadania pozwolenia zintegrowanego.

Zgodnie z ww. Dyrektywą Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 1 lipca 2026 r.

6. Koncentracja wielkoprzemysłowych ferm drobiu kurzego o łącznej liczbie stanowisk powyżej 40 tys. każda, objętych obowiązkiem posiadania pozwolenia zintegrowanego, skupionych głównie w powiatach: mławskim, żuromińskim i ciechanowskim

Na terenie powiatów: mławskiego, żuromińskiego i ciechanowskiego (obszar działania Delegatury WIOŚ w Ciechanowie) występuje duża koncentracja wielkoprzemysłowych ferm drobiu kurzego o łącznej liczbie stanowisk powyżej 40 tys. każda, objętych obowiązkiem posiadania pozwolenia zintegrowanego. Liczba instalacji do chowu drobiu systematycznie wzrasta, w ostatnim roku przekazano do użytkowania 11 kolejnych nowych obiektów.

Z powodu magazynowania gazu płynnego w ilości powyżej 50 Mg wykorzystywanego do celów grzewczych, 23 fermy drobiu wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego zaliczone są do zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie działania Delegatury WIOŚ w Ciechanowie funkcjonują wielkotowarowe fermy drobiu o obsadzie powyżej 1 mln brojlerów kurzych lub kur niosek tj.:

- Ferma Drobiu w m. Wróblewo 77, gm. Radzanów, pow. mławski – 2 474 700 szt. drobiu;
- Ferma drobiu w Kondraju Pańskim, gm. Głinojeck, pow. ciechanowski – 2 440 000 szt. drobiu;
- Ferma drobiu w m. Adamowo, gm. Biezuń pow. żuromiński – 1 653 040 szt. drobiu;
- Ferma Drobiu w Kuklinie gm. Wieczfnia Kościelna, pow. mławski – 1 464 000 szt. drobiu;
- Ferma Drobiu w Kosinach Kapicznych gm. Wiśniewo, pow. mławski – 1 464 000 szt. drobiu;
- Ferma drobiu w m. Sadłowo, gm. Biezuń pow. żuromiński – 1 346 632 szt. drobiu,
- Ferma drobiu w m. Stare Łączyno gm. Dzierzgowo, pow. mławski - 1 254 800 szt. drobiu,

Eksploatacja instalacji do intensywnego chowu drobiu lub świń (Intensive Rearing of Poultry or Pigs) powoduje uciążliwą emisję technologiczną do powietrza (głównie amoniaku (NH₃), metanu (CH₄), podtlenku azotu (N₂O), pyłu, siarkowodoru (H₂S), węglowodorów oraz zanieczyszczeń mikrobiologicznych) oraz wytwarzanie ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego. Prowadzi także do wytwarzania znacznych ilości obornika kurzego oraz pomiotu, przeznaczanych przede wszystkim do rolniczego wykorzystania.

Podwyższone jest ryzyko postępowania z nawozami w sposób niezgodny z wymaganiami ustawy o nawozach i nawożeniu, Prawa wodnego oraz „Programem działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”, w szczególności przekraczania dopuszczalnej dawki azotu wynoszącej 170 kg N/ha/rok.

Eksploatacja instalacji do chowu zwierząt jest często także przedmiotem wniosków o podjęcie interwencji w związku z występowaniem związanych z tym uciążliwościami odorowymi oraz nieprawidłowościami w postępowaniu z nawozami naturalnymi.

Z zagrożeniami dla środowiska, wywoływanymi rosnącą koncentracją wielkotowarowych instalacji do chowu zwierząt na obszarach wiejskich, powiązane są przedsięwzięcia w przemyśle rolno-spożywczym (instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego) tj. 5 ubojni drobiu, ubojnia bydła, wytwórnie pasz, mleczarnie, cukrownia (jedna z największych w Polsce).

3. Obszar objęty planem działalności kontrolnej

Plan pracy Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie dotyczy okresu od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r.

Zakres terytorialny, jaki obejmuje plan, to województwo mazowieckie, graniczące z województwami: podlaskim, warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim, lubelskim, świętokrzyskim i łódzkim. Mazowieckie zajmuje powierzchnię 35,6 tys. km², co stanowi 11,4% powierzchni kraju.

Województwo mazowieckie, obok województwa łódzkiego, zaliczane jest do regionu centralnego Polski. W jego skład wchodzi 42 powiaty, w tym pięć miast na prawach powiatu (Warszawa, Radom, Płock, Siedlce, Ostrołęka) oraz 314 gmin: 35 miejskich, 51 miejsko-wiejskich i 228 wiejskich. W województwie 3 miasta liczą powyżej 100 tys. mieszkańców (Warszawa, Radom, Płock), a 4 miasta powyżej 50 tys. mieszkańców (Siedlce, Ostrołęka, Pruszków, Legionowo).

Województwo jest bardzo zróżnicowane pod względem rozmieszczenia przemysłu. Przemysł skoncentrowany jest głównie w miastach, a przede wszystkim w aglomeracji warszawskiej i jej otoczeniu oraz w Płocku, Radomiu, Ostrołęce, Siedlcach i Ciechanowie. W województwie rozwinęły się niemal wszystkie gałęzie przemysłu z wyjątkiem górniczego, stocznioowego i koksowniczego, a przede wszystkim przemysł spożywczy, energetyczny, chemiczny i maszynowy. Działają liczne ciepłownie i elektrociepłownie miejskie. Ważne miejsce w skali kraju zajmują m.in.: w przemyśle rafineryjnym i petrochemicznym ORLEN S.A. w Płocku, w energetyce zawodowej ENEA Wytwarzanie S.A. w Świerżach Górnych, PGNiG Termika Spółka Akcyjna w Warszawie i ENERGA Elektrownie „Ostrołęka” S.A. w Ostrołęce.

4. Kierunki działania

Zakres działań kontrolnych na 2025 r. został określony przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska w „Wytocznych do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2025 r.”

Na 2025 r. ustalono utrzymanie prymatu kontroli interwencyjnych jako reakcji na informacje o łamaniu prawa ochrony środowiska. Priorytetem na 2025 rok są działania związane:

- ze ściganiem przestępstw przeciwko środowisku, w tym w zakresie gospodarki odpadami,
- działania związane z ochroną wód przed zanieczyszczeniem, w tym pochodzącym ze źródeł rolniczych.

Wykonaniu tych zadań został podporządkowany Plan kontroli WIOŚ w Warszawie na 2025 r. Działania te wypełniają najważniejsze cele przewidziane do osiągnięcia do 2025 roku, zawarte w „*Ogólnych kierunkach działania Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2021-2025 (z perspektywą do 2030 r.)*”, tj.

- poprawę gospodarowania odpadami, m.in. poprzez wzmocnienie działań interwencyjnych przeciwdziałających nielegalnemu postępowaniu z odpadami oraz wzmożenie kontroli dużych wytwórców odpadów niebezpiecznych i podmiotów uczestniczących w zbieraniu, transporcie i zagospodarowaniu tych odpadów,
- poprawę jakości wód powierzchniowych, podziemnych, Morza Bałtyckiego oraz gospodarowania zasobami wodnymi, która ma być realizowana m.in. poprzez kontrole zakładów, które na podstawie decyzji określających warunki korzystania ze środowiska wprowadzają ścieki do wód lub do ziemi lub pobierają wodę powierzchniową lub podziemną oraz kontrole podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są stosowane nawozy lub przechowywane nawozy naturalne.

Do najważniejszych zadań kontrolnych realizowanych w 2025 r. przez WIOŚ w Warszawie należą:

- kontrola przestrzegania prawa o ochronie środowiska oraz decyzji ustalających warunki korzystania ze środowiska;
- ściganie przestępstw oraz wykroczeń przeciwko środowisku, w tym wnoszenie i popieranie aktów oskarżenia;
- transgraniczne przemieszczanie odpadów;
- współdziałanie w zakresie ochrony środowiska z innymi organami kontroli, organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości, innymi organami administracji państwowej i organami samorządu terytorialnego oraz obrony cywilnej, a także organizacjami społecznymi;
- przeciwdziałanie poważnym awariom.

Ponadto realizowane będą:

- działania organizacyjne w celu:
- ✓ podniesienia sprawności i efektywności wykonywanych zadań, w tym skuteczności kontroli i skróceniu czasu postępowań,
- ✓ doskonalenia wiedzy i umiejętności wykonywania zadań przez pracowników Inspekcji,
- działania z zakresu upowszechniania informacji o środowisku.

W rocznym planie działalności kontrolnej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie zostały uwzględnione:

- Strategia Rozwoju Kraju;
- Polityka ekologiczna państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej;
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko;
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami;
- Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030);
- Ogólne kierunki działania Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2021 – 2025 (z perspektywą do 2030 r.);
- priorytety wynikające z ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska;
- „Wytoczne do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2025 r.” określone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska;
- Obszary przekroczeń wynikające z oceny Państwowego Monitoringu Środowiska;
- zalecenia wynikające z wystąpień organów kontrolujących działalność WIOŚ w Warszawie tj. Najwyższej Izby Kontroli;
- obowiązujące Programy Ochrony Powietrza i Plany Działań Krótkoterminowych;
- Aktualizacja Planu Gospodarowania Wodami;
- cele kontroli na poziomie wojewódzkim określone przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

Przy sporządzeniu rocznego planu działalności kontrolnej uwzględniono obowiązujące przepisy tj.:

- art. 5a ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska;
- Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej Nr 2001/331/WE z dnia 4 kwietnia 2001 r. ustalające minimalne kryteria działania inspekcji ochrony środowiska w państwach członkowskich;
- Procedura planowania kontroli – Informatyczny System Kontroli Inspekcji Ochrony Środowiska;
- Statut Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie nadany przez Wojewodę Mazowieckiego Zarządzeniem z dnia 26 lutego 2019 r.;
- Regulamin organizacyjny Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie zatwierdzony przez Wojewodę Mazowieckiego Zarządzeniem Nr 58 z dnia 27 lutego 2019 r.

Zadania przewidziane do realizacji w 2025 r. wykonywane będą z uwzględnieniem:

- kontroli interwencyjnych, jako reakcji na informacje o nieprawidłowościach w zakresie ochrony środowiska, których przeprowadzenie ma pierwszeństwo przed innymi kontrolami;
- kontroli planowych, polegających na sprawdzeniu wypełniania obowiązków wynikających z przepisów prawa oraz decyzji administracyjnych przez zakłady, dla których częstotliwość kontroli została określona przepisami prawa;
- kontroli planowych, których realizacja umożliwia przygotowanie raportów, sprawozdań i informacji oraz realizację zadań kontrolnych wynikających z zawartych porozumień.

5. Zakres działań kontrolnych

W trakcie kontroli prowadzone będą działania zmierzające do osiągnięcia najważniejszych celów krajowych na obszarze województwa mazowieckiego, w tym w szczególności w zakresie gospodarowania odpadami i poprawy w zakresie jakości wód śródlądowych.

Działania kontrolne i pokontrolne wykonywane będą wg procedur i zasad obowiązującego Informatycznego Systemu Kontroli.

W ramach realizacji obowiązku, wynikającego z art. 140 ustawy – Prawo ochrony środowiska podczas prowadzonych kontroli będzie sprawdzane, czy i jak funkcjonuje wewnętrzny system kontroli w zakładach, w zakresie zagadnień związanych z ochroną środowiska.

Na rok 2025 Główny Inspektor Ochrony Środowiska ustalił 64 ogólnopolskie cele kontrolne, z czego 61 przechodzi z roku poprzedniego.

Dodane zostały trzy nowe cele:

- *(48) Kontrola przestrzegania warunków określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,*
- *(63) Kontrola postępowania z pofermentem pochodzącym z biogazowni innych niż biogazownie rolnicze,*
- *(64) Kontrola przestrzegania warunków dotyczących wód opadowych i roztopowych wprowadzanych do wód lub do ziemi lub do urządzeń wodnych, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych.*

Nazwy dwóch celów wskazanych poniżej zostały dostosowane do nazewnictwa zmienionego w ustawie o nawozach i nawożeniu:

- *(32) Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie warunków stosowania i przechowywania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych i produktów nawozowych UE,*
- *(33) Kontrola warunków stosowania i przechowywania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych i produktów nawozowych UE w rolnictwie, wyprodukowanych w instalacjach, w tym w biogazowniach rolniczych.*

Każdy WIOŚ, jeśli zidentyfikował na terenie swojego województwa zagadnienia, które nie wpisują się w cele ogólnopolskie, a problemy są istotne, określa cele wojewódzkie, które wpisuje do Informatycznego Systemu Kontroli począwszy od nr 70.

Cele kontroli służą temu, aby przypisać je do zakładów wytypowanych do kontroli, zgodnie z przesłankami, które zadecydowały o przyjęciu danego zakładu do planu. Nie jest wymagane wykorzystanie wszystkich określonych celów kontroli w planie na 2025 r.

Podczas planowania działań kontrolnych należy uwzględnić także realizację wspólnych akcji kontrolnych, w tym wykonywanie kontroli wspólnie z Krajową Administracją Skarbową transportów odpadów w strumieniu transgranicznym, także tych podlegających rejestracji w systemie SENT oraz w strumieniu krajowym w związku z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 9 października 2023 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie towarów, których przewóz jest objęty systemem monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi, które weszło w życie 12 stycznia 2024 r. Dzięki temu systemem monitorowania SENT zostało objęte 11 rodzajów odpadów niebezpiecznych tj. farby, lakiery, rozpuszczalniki, kleje. Zmiany w przepisach pozwolą na szersze monitorowanie przewozów odpadów niebezpiecznych na terenie kraju, które najczęściej były porzucane i co pozwoli skuteczniej zapobiegać prowadzeniu gospodarki odpadami w szarej strefie.

Wspólne akcje dotyczą również udziału WIOŚ w realizacji projektów inspekcyjnych IMPEL Odpady i TFS oraz współpracy z Krajową Administracją Skarbową, Strażą Graniczną, Inspekcją Transportu Drogowego, Policją w zakresie przeciwdziałania nielegalnemu przemieszczaniu odpadów, w tym w zakresie oceny przewożonych towarów pod kątem klasyfikacji ich do odpadów.

W ramach ogólnopolskich celów kontroli będą realizowane zadania wynikające z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2022 r., co wiąże się z obowiązkiem sprawozdawczym z realizacji tych zadań. Kontrole i sprawozdania dotyczą:

- a) likwidacji mogilników na terenie województw: dolnośląskiego, opolskiego i wielkopolskiego,
- b) terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych ujętych w KPGO 2010 jako zadanie: „Rekultywacja terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych składowaniem niebezpiecznych odpadów przemysłowych”, przewidywane do wykonania w latach 2009-2010,
- c) organizacji odzysku, podmiotów zbierających oraz instalacji do przetwarzania ZSEE,
- d) instalacji do przetwarzania zużytych baterii i zużytych akumulatorów,
- e) punktów zbierania pojazdów, stacji demontażu pojazdów,
- f) podmiotów wytwarzających odpady medyczne oraz spalarni odpadów, medycznych i weterynaryjnych,
- g) obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych,
- h) aktualizacji spisu zamkniętych obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz opuszczonych obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych,

- i) przestrzegania przepisów o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi,
- j) zagospodarowania osadów ściekowych,
- k) podmiotów zaangażowanych w gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- l) zakładów, w których występują urządzenia o zawartości oleju zawierającego PCB powyżej 5 dm³ oraz o stężeniu PCB powyżej 50 ppm (dotyczy województw na terenie których znajdują przedmiotowe zakłady),
- m) wytwórców olejów odpadowych, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania tych odpadów oraz przekazywania ich do zagospodarowania podmiotom do takiego działania uprawnionym,
- n) postępowania z olejami odpadowymi, w pierwszej kolejności odzyskiem przez regenerację, a jeśli jest niemożliwy ze względu na stopień zanieczyszczenia, poddanie olejów odpadowych innym procesom odzysku,
- o) prawidłowości realizacji międzynarodowego przemieszczania odpadów, w tym niebezpiecznych, w szczególności poprzez kontrolę instalacji wytwarzających lub przetwarzających te odpady,
- p) podejmowania działań mających na celu wykrywanie przestępstw i wykroczeń przeciwko środowisku, w tym w zakresie nielegalnego międzynarodowego przemieszczania odpadów,
- q) prowadzenia szkoleń służb kontrolujących transgraniczne przemieszczanie odpadów oraz prowadzenia wspólnych akcji inspekcyjnych z Krajową Administracją Skarbową, Strażą Graniczną, Inspekcją Transportu Drogowego, Policją.

Ogólnopolskie cele kontroli ustalone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska

1. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, w zakresie realizacji obowiązków podmiotów gospodarujących odpadami (wytwórców, zbierających, przetwarzających, transportujących, pośredników w obrocie odpadami i sprzedawców odpadów).
2. Kontrola zagospodarowania odpadami komunalnymi.
3. Kontrola przestrzegania przepisów przez podmioty prowadzące działalność w zakresie gospodarki odpadami palnymi w miejscach stwarzających ryzyko wystąpienia pożaru.
4. Kontrola przestrzegania przepisów w zakresie termicznego przekształcania odpadów.
5. Kontrola weryfikacji spełnienia wymagań dotyczących możliwości uznania przedmiotów lub substancji za produkt uboczny.
6. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach przez wytwórców odpadów niebezpiecznych (z wyłączeniem wytwórców pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego).

7. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących gospodarowania odpadami przez podmioty wytwarzające odpady drewnianych podkładów kolejowych oraz przetwarzających te odpady.
8. Kontrola zagospodarowania odpadów azbestu usuwanych z pokryć dachowych, instalacji i innych urządzeń i konstrukcji.
9. Kontrola realizacji obowiązków przez prowadzących składowiska odpadów.
10. Kontrola przestrzegania przez transportujących odpady przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach oraz rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań dla transportu odpadów.
11. Kontrola stosowania przepisów ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych.
12. Kontrola gospodarki odpadami powstającymi w wyniku oczyszczania ścieków komunalnych, w tym zagospodarowania osadów ściekowych.
13. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami w miejscach niekorzystnie przekształconych i rekultywowanych z wykorzystaniem odpadów (wzrostki, pokopalniane itp.).
14. Kontrola procesu rekultywacji składowisk odpadów.
15. Kontrola w zakresie gospodarki odpadami medycznymi i weterynaryjnymi.
16. Kontrola przestrzegania warunków decyzji dotyczących uznania przedmiotów lub substancji za produkt uboczny.
17. Kontrola przestrzegania przepisów oraz posiadanych decyzji przez wytwórców paliwa alternatywnego z odpadów, także w zakresie poprawności dalszego sposobu ich zagospodarowania przez kolejnych posiadaczy.
18. Kontrola obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, połączona z aktualizacją spisu zamkniętych obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz opuszczonych obiektów unieszkodliwiania odpadów.
19. Kontrola terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych w celu oceny realizacji zadania ujętego w Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 „Rekultywacja terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych składowaniem niebezpiecznych odpadów przemysłowych” przewidywanego do wykonania w latach 2009-2010.
20. Kontrola przestrzegania przepisów o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
21. Kontrola przestrzegania przepisów o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.

Zgodnie z zaleceniem GIOŚ, zawartym w piśmie z dnia 25 listopada 2024 r., znak DP-ZSW.051.46.2024.łk, w Planie pracy ujęto 6 organizacji odzysku w obszarze odzysku olei odpadowych.

22. Kontrola przestrzegania przepisów o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej.
23. Kontrola przestrzegania przepisów o bateriach i akumulatorach.
24. Kontrola w zakresie przeciwdziałania marnowaniu żywności.
25. Kontrola wytwórców olejów odpadowych oraz podmiotów prowadzących odzysk i regenerację olejów odpadowych.

Kontrole wytwórców olejów odpadowych oraz podmiotów prowadzących odzysk i regenerację olejów odpadowych będą w szczególności dotyczyły selektywnego zbierania tych odpadów oraz przekazywania ich do zagospodarowania podmiotom uprawnionym do takiego działania, aby wyeliminować działania niezgodne z prawem, stwarzające zagrożenie dla ludzi i środowiska.

Zgodnie z zaleceniem GIOŚ, zawartym w piśmie z dnia 4 grudnia 2024 r., znak DKO-WOPN.410.2.2024.as, cel 25 zostanie dopisany do każdej kontroli prowadzonej w szczególności na terenie stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

26. Kontrola przestrzegania przepisów w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.
27. Kontrola przestrzegania przepisów obowiązujących w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów z uwzględnieniem „Planu Inspekcji Transgranicznego Przemieszczania Odpadów”.
28. Kontrola prawidłowości realizacji międzynarodowego przemieszczania odpadów, w tym niebezpiecznych, w szczególności poprzez kontrolę instalacji wytwarzających lub przetwarzających te odpady.
29. Kontrola przestrzegania warunków dotyczących ilości pobieranej wody, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych.
30. Kontrola przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych.

Planowanie kontroli w zakresie celu 30, tj. kontroli przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych, odbyło się na podstawie wyników PMŚ, w tym informacji dotyczących stanu środowiska na terenie województwa, opracowanych przez GIOŚ na podstawie wyników pomiarów i ocen zrealizowanych w ramach PMŚ. W 2025 r. przy realizacji tego celu uwzględniono w szczególności zakłady odprowadzające ścieki do jednolitych części wód powierzchniowych, dla których wyniki pomiarów i ocen zrealizowanych przez GIOŚ w ramach PMŚ wykazały niedotrzymanie wymagań dobrego stanu lub potencjału ekologicznego, ze szczególnym uwzględnieniem wskaźników zanieczyszczeń: związków biogennych oraz chlorków.

31. Kontrola podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

Zgodnie z Wytycznymi GIOŚ na 2025 r. w województwie mazowieckim należy zaplanować 35 kontroli dla każdego WIOŚ i każdej Delegatury WIOŚ tj. łącznie dla WIOŚ w Warszawie 210 kontroli podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

Wyznaczając do kontroli podmioty w ramach realizacji celu 31, wzięto pod uwagę w szczególności:

- podmioty prowadzące chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie mniejszej lub równej 210 Dużych Jednostek Przeliczeniowych (DJP), dla których termin na dostosowanie powierzchni lub pojemności miejsc do przechowywania nawozów naturalnych upływa z dniem 31 grudnia 2024 r.,
- podmioty, które prowadzą chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie większej niż 210 DJP, w tym prowadzące chów lub hodowlę drobiu powyżej 40 000 stanowisk lub chów lub hodowlę świń powyżej 2 000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior - które nie dostosowały miejsc do przechowywania nawozów naturalnych w terminie do 31 grudnia 2021 r. lub w latach kolejnych, a które w 2025 r. powinny być objęte kontrolą z uwagi na 3-letni okres, w którym powinny być skontrolowane,
- podmioty, prowadzące działalność rolniczą, stosujące nawozy lub przechowujące nawozy naturalne, zlokalizowane w rejonie jcwp, których wyniki pomiarów i ocen zrealizowanych w ramach PMS wykazały najbardziej niekorzystną klasyfikację w zakresie zanieczyszczenia wód substancjami biogennymi.

Zgodnie z Wytycznymi przy realizacji celu 31:

- podczas kontroli podmiotów, które przechowują nawozy naturalne lub stosują nawozy na działkach zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie wód powierzchniowych, będzie wykorzystywany sprzęt zakupiony ze środków PGW WP,
- będzie zlecane do CLB GIOŚ pobieranie próbek wód powierzchniowych powyżej i poniżej pól, na których są stosowane nawozy lub przechowywane nawozy naturalne.

Biorąc pod uwagę występowania różnic w liczbie gospodarstw rolnych oraz zwierząt w obrębie danego województwa, na poziomie WIOŚ zróżnicowano liczbę kontroli w WIOŚ i Delegaturach WIOŚ, tak aby na obszarze o większym skupieniu działalności rolniczej zaplanować więcej kontroli niż na terenie bardziej uprzemysłowionym.

32. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie warunków stosowania i przechowywania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych i produktów nawozowych UE.
33. Kontrola warunków stosowania i przechowywania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych i produktów nawozowych UE w rolnictwie, wyprodukowanych w instalacjach, w tym w biogazowniach rolniczych.
34. Kontrola w zakresie bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego.
35. Kontrola gospodarstw rolnych podlegających ocenie wypełniania wymogów warunkowości.
36. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych, nowych substancji oraz fluorowanych gazów cieplarnianych.

Planowanie kontroli w zakresie celu 36, tj. przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych, nowych substancji oraz fluorowanych gazów cieplarnianych przeprowadzono z wykorzystaniem zestawienia od GIOŚ podmiotów wytypowanych do potencjalnych kontroli w poszczególnych województwach przez odpowiednie miejscowo WIOŚ, przygotowanych na podstawie informacji przekazanych z Biura Ochrony Warstwy Ozonowej i Klimatu oraz Ministerstwa Klimatu i Środowiska o przeprowadzonych przez ww. instytucje analizach porównawczych danych zgromadzonych w *Bazie Danych Sprawozdań o fluorowanych gazach cieplarnianych oraz pozostałych fluorowanych gazach cieplarnianych*, danych pozyskanych z systemu sprawozdawczego dla FGC z Komisji Europejskiej, a także danych zawartych w Kartach Urządzeń w Centralnym Rejestrze Operatorów.

37. Kontrola przestrzegania przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin.
38. Kontrola spełniania wymagań przez producentów produktów zawierających lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów.
39. Kontrola spełniania wymagań przez użytkowników produktów zawierających lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów.
40. Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza.
41. Kontrola wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza oraz planach działań krótkoterminowych.
42. Kontrola wypełniania obowiązków wynikających z udziału w systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

43. Kontrola przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska.

44. Kontrola zgodności wyrobów z zasadniczymi lub innymi wymaganiami przestrzegania Dyrektywy 2000/14/WE w sprawie emisji hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń.

Kontrole z nadzoru rynku w 2025 r. w obszarze emisji hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń zostaną ograniczone, zgodnie z Wytycznymi GIOŚ, wyłącznie do kontroli pozaplanowych, czyli prowadzonych w trybie skargowym/interwencyjnym.

45. Kontrola zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw.

W 2025 r. realizacja celu 45 na terenie województwa mazowieckiego, zgodnie z Wytycznymi GIOŚ, będzie się odbywała poprzez analizę świadectw jakości zakupionego paliwa.

46. Kontrola zawartości siarki w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej.

W 2025 r. realizacja celu 46 na terenie województwa mazowieckiego, zgodnie z Wytycznymi GIOŚ, będzie się odbywała poprzez analizę świadectw jakości zakupionego paliwa.

Do kontroli wyznaczono 10% liczby statków żeglugi śródlądowej, wpisanych do rejestru administracyjnego polskich statków żeglugi śródlądowej, prowadzonego przez dyrektorów żeglugi śródlądowej. W planie kontroli na 2025 r. uwzględniono 17 statków.

47. Kontrola przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego.

48. Kontrola przestrzegania warunków określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

49. Kontrola jakości danych dostarczanych przez prowadzących instalacje w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń.

50. Kontrola w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom.

51. Kontrola w zakresie poziomów pól elektromagnetycznych.

52. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych.

53. Kontrola w zakresie zgodności dostępu i wykorzystania zasobów genetycznych i tradycyjnej wiedzy związanej z zasobami genetycznymi oraz podziału korzyści z ich wykorzystania.

54. Kontrola przestrzegania obowiązków przez podmioty wprowadzające do obrotu drewno i produkty z drewna.

Planowanie kontroli w zakresie obrotu drewnem przeprowadzono na podstawie „Wytycznych do planowania działalności Inspekcji Ochrony Środowiska dot. kontroli

podmiotów w zakresie przestrzegania przepisów prawa wynikających z rozporządzenia PEiR (UE) nr 995/2010 ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna”. Szczególną uwagę zwrócono na podmioty importujące drewno i produkty z drewna z takich krajów jak Kazachstan, Kirgistan i Turcja, które mogą nieść ze sobą duże ryzyko wprowadzenia na rynek UE produktów objętych restrykcjami pochodzącymi z Federacji Rosyjskiej oraz Białorusi, a także Mjanma i Brazylii (las amazońskie), dla których poziom ryzyka nielegalności pozyskania drewna jest bardzo wysoki. W planie kontroli na 2025 r. uwzględniono 9 kontroli podmiotów w ramach realizacji celu 54.

55. Kontrola spełniania wymogów przez silniki spalinowe przeznaczone do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach.

Kontrole w obszarze silników spalinowych przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach w 2025 r., zgodnie z Wytycznymi GIOŚ, zostaną ograniczone wyłącznie do kontroli pozaplanowych, czyli prowadzonych w trybie skargowym/interwencyjnym.

56. Kontrola produktów i odpadów produktów w zakresie spełniania wymagań określonych w unijnym prawodawstwie harmonizacyjnym w obszarach, w których organem nadzoru rynku wskazano IOŚ.

57. Kontrola realizacji zarządzeń pokontrolnych.

58. Kontrole w zakresie przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia.

59. Kontrola w zakresie realizacji przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta, obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w zakresie dotyczącym gospodarowania nieczystościami ciekłymi na terenie gminy.

60. Kontrola, podczas której wprowadzane są dane i informacje do centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Zgodnie z ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. *o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków* inspektorzy Inspekcji Ochrony Środowiska przeprowadzając kontrole w zakresie emisji gazów i pyłów wprowadzanych do powietrza przez przedsiębiorcę w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. *Prawo przedsiębiorców*, zobowiązani są do wprowadzania danych i informacji do centralnej ewidencji emisyjności budynków (CEEB).

Należy wskazać, iż zgodnie z Wytycznymi GIOŚ, realizacja przedmiotowego celu została ograniczona do zakresu określonego w art. 27a ust. 2 pkt 1 lit. d ww. ustawy tj. kontroli wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza przez przedsiębiorcę w rozumieniu ustawy *Prawo przedsiębiorców*

61. Kontrola podmiotów odprowadzających ścieki przelewami burzowymi komunalnej kanalizacji ogólnospławnej do śródlądowych wód powierzchniowych.

62. Kontrola podmiotów wytwarzających z odpadów nawozy i środki poprawiające właściwości gleby w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o odpadach.

Kontrole podmiotów wytwarzających z odpadów nawozy i środki poprawiające właściwości gleby, zgodnie z Wytocznymi GIOŚ, będą przeprowadzane przy współpracy z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Powyższe kontrole powinny być realizowane w pierwszej kolejności jako kontrole planowe przy uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań, ale dopuszcza się również prowadzenie kontroli pozaplanowych interwencyjnych

63. Kontrola postępowania z pofermentem pochodzącym z biogazowni innych niż biogazownie rolnicze.

64. Kontrola przestrzegania warunków dotyczących wód opadowych i roztopowych wprowadzanych do wód lub do ziemi lub do urządzeń wodnych, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych.

Wojewódzkie (regionalne) cele kontroli, nieujęte w celach ogólnopolskich

Dodatkowo w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Warszawie, przyjęto cele wojewódzkie (regionalne), nieujęte w celach ogólnopolskich. Ze względów funkcjonalnych Informatycznego Systemu Kontroli, celom wojewódzkim przypisuje się cele począwszy od numeru 70, tj.:

1) Kontrola w zakresie przeciwdziałania i zapobiegania awariom urządzeń i obiektów wchodzących w skład instalacji oczyszczalni ścieków w celu przeciwdziałania wprowadzania nieoczyszczonych ścieków z oczyszczalni ścieków (cel nr 70) – kontynuacja z lat wcześniejszych.

Oczyszczalnie ścieków co do zasady nie są zakwalifikowane do grupy zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, podlegającym przepisom działu II (instrumenty prawne służące przeciwdziałaniu poważnej awarii przemysłowej) tytułu IV ustawy Prawo ochrony środowiska. Niezależnie od powyższego podczas kontroli wykonywanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska na oczyszczalniach ścieków, wykorzystywane są uprawnienia wynikające z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o IOŚ. Kontrole te dotyczą przestrzegania decyzji ustalających warunki korzystania ze środowiska oraz przestrzegania zakresu, częstotliwości i sposobu prowadzenia pomiarów wielkości emisji oraz eksploatacji instalacji i urządzeń chroniących środowisko przed zanieczyszczeniem. Osiągnięcie wymaganej jakości ścieków oczyszczonych na oczyszczalni przed wprowadzeniem ich do środowiska, nie jest możliwe bez równoczesnego spełnienia wielu czynników, w tym organizacyjnych, technicznych i technologicznych (w szczególności ich wydajności, stanu technicznego i prawidłowej eksploatacji). Kontrola w zakresie eksploatacji instalacji i urządzeń chroniących środowisko przed zanieczyszczeniem przeprowadzana będzie bezpośrednio poprzez:

- przeprowadzanie oględzin urządzeń i instalacji, sprawdzanie posiadania i przestrzegania instrukcji /procedur dotyczących działań związanych z ochroną środowiska, a także sprawdzane są zapisy ksiąg eksploatacji urządzeń wchodzących w skład instalacji oczyszczalni ścieków, w tym historie prac konserwacyjno-remontowych,
- sprawdzenie realizacji warunków pozwoleń wodnoprawnych dot. m.in. sposobu postępowania w przypadku rozruchu, zatrzymania działalności lub awarii urządzeń istotnych dla realizacji pozwolenia, a także rozmiar i warunki korzystania z wód oraz urządzeń wodnych

w tych sytuacjach wraz z maksymalnym dopuszczalnym czasem trwania tych warunków. Sprawdzenie to jest możliwe wyłącznie w przypadku, gdy organ właściwy do udzielenia pozwolenia wodnoprawnego ustalił takie warunki w trybie przepisów art. 403 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Cel ten będzie realizowany podczas każdej kontroli planowej i pozaplanowej.

2) Kontrola w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy Prawo energetyczne (cel nr 71) – kontynuacja z lat wcześniejszych.

Od dnia 2 września 2016 r. tj. od dnia wejścia w życie art. 23r ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne między innymi Inspekcja Ochrony Środowiska, w ramach realizacji swoich zadań, kontroluje spełnianie obowiązku:

- posiadania koncesji, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-4 (wytwarzanie, magazynowanie, dystrybucja, przesyłanie, obrót paliwami) w zakresie, w jakim dotyczą paliw ciekłych,
- wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 32a (rejestru pomiotów przywożących, prowadzonego przez Prezesa URE);
- zgłoszenia do Prezesa URE infrastruktury paliw ciekłych, o których mowa w art.43e.

Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska zobowiązani są do przekazywania Prezesowi URE wszelkich informacji i dokumentów, które mogą posłużyć do stwierdzenia czy nastąpiło naruszenie warunków, o których mowa w art.23r. ust. 1 tj.:

- warunków prowadzenia działalności objętej koncesjami, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1-4, w zakresie, w jakim dotyczą paliw ciekłych, albo wpisem do rejestru podmiotów przywożących lub
- warunków udzielonych koncesji, o których mowa w art. 32 ust.1 pkt 1-4, w zakresie, w jakim dotyczą paliw ciekłych;

3) Kontrola obiektów budowlanych i urządzeń technicznych przeznaczonych do prowadzenia działalności objętej koncesją MSWiA w zakresie spełniania wymagań określonych w przepisach o ochronie środowiska (cel nr 72) – kontynuacja z lat wcześniejszych.

W ramach tego celu realizowane będą kontrole, na wniosek przedsiębiorców, o wydanie zaświadczenia na podstawie art. 17 ust.3 pkt 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym. Co roku WIOŚ w Warszawie rozpoznaje kilkadziesiąt takich wniosków.

Ogólnopolskie cykle kontrolne ustalone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska

W 2025 r. będą przeprowadzone następujące cykle kontrolne:

- instalacji do termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych funkcjonujących na terenie kraju.

Kontrole instalacji do termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych powinny dać odpowiedź w szczególności na pytania:

- a. jaka masa odpadów medycznych została poddana termicznemu przekształceniu w latach 2022 – 2024,
- b. jaka masa odpadów wykazujących właściwości niebezpieczne powstałych w wyniku ogłoszonego stanu klęski żywiołowej po powodzi w 2024 r. została przekazana w 2024 r. do instalacji termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych oraz jaka masa z nich, do czasu kontroli WIOŚ, została termicznie przekształcona.

Na terenie woj. mazowieckiego funkcjonują dwa podmioty prowadzące instalacje do termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych - obydwie na terenie Delegatury WIOŚ w Płocku. Obydwa podmioty zostaną skontrolowane w ramach cyklu.

Wytyczne do realizacji cyklu kontrolnego instalacji do termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych zostały przekazane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w dniu 2 grudnia 2024 r.;

- postępowanie z odpadami powstałymi w wyniku ogłoszonego stanu klęski żywiołowej po powodzi w 2024 r. na terenie kraju.

Kontrole w tym obszarze powinny dać odpowiedź, w szczególności na pytania:

- a) czy odpady z miejsc objętych działaniami usuwania skutków powodzi w 2024 r., zostały zagospodarowane zgodnie z Wytycznymi Ministra Klimatu i Środowiska *w sprawie postępowania z odpadami powstałymi w wyniku klęski żywiołowej oraz ustawą o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw,*
- b) czy prowadzono ilościową i jakościową ewidencję odpadów, w zakresie wytwarzanych odpadów w miejscach objętych działaniami usuwania skutków powodzi w 2024 r. za pośrednictwem Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO), a jeżeli nie było takiej możliwości to czy prowadzono tę ewidencję w postaci papierowej;
- c) czy gospodarowanie odpadami powstałymi w wyniku powodzi odbywało się zgodnie z poleceniem wojewody wydanym w drodze decyzji administracyjnej w przypadku, jeżeli zbieranie, transport lub przetwarzanie tych odpadów, zgodnie z przepisami o ochronie środowiska, w tym o odpadach, było niemożliwe z przyczyn technicznych lub organizacyjnych.

Wytyczne do realizacji cyklu kontrolnego dot. postępowania z odpadami powstałymi w wyniku ogłoszonego stanu klęski żywiołowej po powodzi w 2024 r. zostaną opracowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w terminie do dnia 30 stycznia 2025 r.

Ponadto realizowane będą kontrole w zakresie:

- 1) Dokonania rozpoznania w terenie, celem wykrycia sprawcy i zbadania skali zagrożenia dla ludzi i środowiska oraz przewozu towarów niebezpiecznych lub odpadów, (przeprowadzane z innymi organami) i oceny towaru lub odpadu - o których mowa w dokumencie *Informatycznego Systemu Kontroli o sygnaturze I.5.2 – Wykonywanie kontroli w terenie bez ustalonego podmiotu*.
- 2) Analizy badań automonitoringowych przekazywanych przez zakład - o których mowa w dokumencie *Informatycznego Systemu Kontroli o sygnaturze I.5.3 – Wykonywanie kontroli w oparciu o dokumenty*.
- 3) Analizy dokumentów z wyłączeniem badań automonitoringowych - o których mowa w dokumencie *Informatycznego Systemu Kontroli o sygnaturze I.5.3 – Wykonywanie kontroli w oparciu o dokumenty*.
- 4) Analizy dokumentów w oparciu o dokumenty bez ustalonego podmiotu (kontrola przed wydaniem opinii dla urzędów celnych dotyczącej odpadów) - o których mowa w dokumencie *Informatycznego Systemu Kontroli o sygnaturze I.5.3 – Wykonywanie kontroli w oparciu o dokumenty*.
- 5) Analizy dokumentów w oparciu o dokumenty bez ustalonego podmiotu (kontrola przed wydaniem opinii dla urzędów celnych dotyczącej baterii) - o których mowa w dokumencie *Informatycznego Systemu Kontroli o sygnaturze I.5.3 – Wykonywanie kontroli w oparciu o dokumenty*.

Kontrole z pobieraniem próbek, wykonywaniem badań i pomiarów

Zakłada się, w każdym uzasadnionym przypadku, w którym będzie to możliwe, prowadzenie czynności kontrolnych związanych z pobieraniem próbek i dokonywaniem oględzin, w tym pojazdów, w dniu rozpoczęcia kontroli.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie nie posiada własnego Laboratorium badawczego, nie dokonuje również samodzielnego pobierania próbek ani nie wykonuje badań i pomiarów. Na mocy art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, z dniem 1 stycznia 2019 r. m.in. pracownicy laboratoriów wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska stali się pracownikami Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. W związku z powyższym realizacja tych zadań zlecona jest przez WIOŚ w Warszawie do Centralnego Laboratorium Badawczego GIOŚ (CLB), które prowadzi obsługę wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w zakresie pobierania próbek, badań i pomiarów na potrzeby prowadzenia kontroli przestrzegania przepisów ochrony środowiska i decyzji ustalających warunki korzystania ze środowiska. W dniu 28 lipca 2021 r. zostało zawarte, pomiędzy Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska a Mazowieckim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, Porozumienie w sprawie zakresu i sposobu realizacji przez Centralne Laboratorium Badawcze w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska badań, w tym pobierania próbek, wykonywania pomiarów i analiz na potrzeby działań kontrolnych Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska. Zgodnie z treścią ww. Porozumienia WIOŚ przekazuje do CLB, na co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem danego kwartału, kwartalny wykaz kontroli planowanych do

przeprowadzenia wraz z pomiarami. Zlecenia dotyczące prowadzonych działań pozaplanowych przekazywane są do CLB na bieżąco, w miarę potrzeb.

Kontrole zdalne

W przypadku braku możliwości prowadzenia kontroli w terenie, w szczególności ze względu na zagrożenie epidemiczne, w przypadku zgody przedsiębiorcy, będą prowadzone kontrole lub poszczególne czynności kontrolne w sposób zdalny za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Prowadzenie kontroli w taki sposób umożliwiają przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018r. Prawo przedsiębiorców (art. 51 ust.3a). W przypadku prowadzenia tego typu kontroli będzie wykorzystywany dokument Informatycznego Systemu Kontroli tj. Część I zasady prowadzenia kontroli 5.1 Wykonywanie kontroli zakładów w terenie Załącznik 5.1.1.7. Oświadczenie o zgodzie na prowadzenie kontroli lub poszczególnych czynności kontrolnych w sposób zdalny.

Kontrole instruktażowe

W 2025 r. będzie kontynuowane prowadzenie tzw. kontroli instruktażowych w ramach działań kontrolnych planowych i pozaplanowych w celu zwiększania świadomości przedsiębiorców w obszarze ochrony środowiska.

Zgodnie z dokumentem Systemu Kontroli nr I. 5.1.2 w czasie kontroli inspektor w ramach instruktażu wskazuje kontrolowanemu lub osobie przez niego upoważnionej obowiązujące wymagania wynikające z przepisów prawa lub wchodzące w życie zmiany przepisów, które mogą zasadniczo wpłynąć na funkcjonowanie zakładu. Informację o udzielonym instruktażu należy umieścić w punkcie 4 protokołu kontroli, ze wskazaniem osoby wraz ze stanowiskiem, której udzielono instruktażu.

W przypadku kontroli prowadzonych w zakresie gospodarowania odpadami, inspektor prowadzący kontrolę będzie udzielał instruktażu przypominającego o obowiązkach wynikających z ustawy o odpadach, m.in. w zakresie: obowiązku przekazywania odpadów do dalszego zagospodarowania podmiotom uprawnionym posiadającym wpis do rejestru BDO (art. 27 ust. 2), rozszerzonej odpowiedzialności wytwórców odpadów niebezpiecznych (art. 27 ust. 3b) oraz obowiązku prowadzenia w sposób bieżący i rzetelny ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów – szczególnie w sposób rzetelny dokonywać wskazania miejsca zagospodarowania odpadów (nie siedziby podmiotu) oraz dokładnego dokumentowania środka transportu, m.in. właściwe numery rejestracyjne ciągnika i naczepy (art. 66). W instruktażu można również wskazać zakres odpowiedzialności karnej za nielegalny obrót odpadami.

6. Plan kontroli zakładów z wyjazdem w teren

Ogólne zasady przygotowania rocznego planu kontroli na 2025 rok wg Wytocznych Głównego Inspektora Ochrony Środowiska:

- rezerwa czasowa na kontrole interwencyjne powinna być największa i stanowić konsensus między liczbą interwencji, liczbą zakładów, dla których częstotliwość kontroli określona jest w dokumencie ISK o sygnaturze I.2.3. (zakłady I i II kategorii) oraz liczbą zakładów podlegających kontroli w ramach cykli kontrolnych;
- w planie powinny zostać ujęte zakłady I i II kategorii oraz zakłady podlegające kontroli w ramach realizowanych w 2025 r. cykli kontrolnych;
- nie przewiduje się umieszczania w planie kontroli zakładów z III, IV i V kategorii, z wyjątkiem kontroli:
 - ✓ zakładów objętych cyklami kontrolnymi,
 - ✓ zakładów, których realizacja umożliwia przygotowanie raportów, sprawozdań i informacji oraz realizację zadań kontrolnych wynikających z zawartych porozumień,
 - ✓ zakładów skontrolowanych w poprzednim roku, w których stwierdzono naruszenia, w wyniku których może nastąpić lub nastąpiło zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska określone w klasie 2 od 2.1 – 2.4;
- przy ustalaniu planu kontroli uwzględniono obszary priorytetowe w danym roku,
- rezerwa czasu przewidzianego na kontrole obejmujące wyniki badań i pomiarów automonitoringowych oraz kontrole pozaplanowe inne niż interwencyjne ustalana jest przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska.

Planowanie działalności kontrolnej odbywa się z uwzględnieniem zasady wyboru do kontroli 20% zakładów, które stwarzają 80% problemów w zakresie ochrony Środowiska zgodnie z dokumentem Informatycznego Systemu Kontroli o sygn. I.2.2. Analiza wielokryterialna oddziaływania zakładu na środowisko.

Realizacja w/w zasad zostanie zapewniona poprzez:

- identyfikację kontrolowanych podmiotów korzystających ze środowiska na podstawie jednolitego punktowego systemu oceny kontrolowanych zakładów,
- dokonanie podziału zakładów na 5 kategorii na podstawie wyników analizy wielokryterialnej oddziaływania zakładu na środowisko i wynikającej z nich częstotliwości kontroli:

Tabela 9. Częstotliwość kontroli

Wyszczególnienie	Punktacja końcowa	Zakładana częstotliwość kontroli
kategoria I ryzyka – zakłady o bardzo dużej uciążliwości dla środowiska	≥ 80	co roku
kategoria II ryzyka – zakłady o dużej uciążliwości dla środowiska	60-79	nie rzadziej niż raz na 3 lata
kategoria III ryzyka – zakłady o umiarkowanej uciążliwości dla środowiska	40-59	decyzja o ujęciu w planie kontroli należy do wioś
kategoria IV ryzyka zakłady o małej uciążliwości dla środowiska	20-39	decyzja o ujęciu w planie kontroli należy do wioś
kategoria V ryzyka – zakłady o znikomej uciążliwości dla środowiska	≤ 19	decyzja o ujęciu w planie kontroli należy do wioś

Kategoryzacja zakładów jest jednym z ważniejszych elementów Informatycznego Systemu Kontroli. Pozwala na systemowe wyselekcjonowanie zakładów pod względem ich uciążliwości dla środowiska w celu optymalizacji działań kontrolnych. Jest decydującym elementem przy ustalaniu rocznych planów kontroli wpływając na zwiększenie częstotliwości kontroli w zakładach bardziej uciążliwych dla środowiska kosztem liczby kontroli mniej uciążliwych dla środowiska,

- określenie częstotliwości kontroli w zakładach w kategoriach I-II w zależności od przypisanej zakładom kategorii po uwzględnieniu innych kryteriów, w tym ustawowych.

Z uwagi na wymogi prawne (krajowe oraz unijne) oraz inne polecenia wybrane instalacje muszą być kontrolowane co roku, niezależnie od wyniku analizy wielokryterialnej. Do takich zakładów zalicza się zakłady I kategorii, np.:

- a) zakłady dużego ryzyka wystąpienia awarii (ZDR),
- b) zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego,
- c) zakłady przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów,
- d) instalacje energetycznego spalania paliw stosujące ciężki olej opałowy,
- e) zakłady podlegające kontroli z zakresu transgranicznego przemieszczania odpadów w przypadku zezwolenia wstępnego na przywóz odpadów niebezpiecznych – jeżeli w roku poprzedzającym wykonanie planu nie funkcjonuje zezwolenie na przywóz odpadów do

instalacji i nie toczy się postępowanie w sprawie jego wydania, wówczas można nie uwzględniać zakładu w planie kontroli,

Z uwagi na wymagania prawne, do zakładów II kategorii są zakwalifikowane zakłady:

- a) zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR),
- b) zakłady podlegające rozporządzeniu nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie PRTR,
- c) instalacje objęte obowiązkiem posiadania pozwolenia zintegrowanego stwarzające największe zagrożenie, podlegające pod Dyrektywę IED z uwagi na ustawowy wymóg kontroli co najmniej raz na 3 lata chyba, że wynik analizy ryzyka wykaże konieczność przeprowadzenia kontroli z większą częstotliwością (należy pamiętać, że jeżeli kontrola instalacji wymagających pozwolenia zintegrowanego wykaże istotne naruszenie wymogów określonych w tym pozwoleniu, to w terminie 6 miesięcy od dnia zakończenia tej kontroli przeprowadza się powtórny kontrolę).

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekzarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS) organy egzekwowania prawa (m.in. organy IOŚ) są zobowiązane do promowania systemów EMAS.

W ewidencji podmiotów kontrolowanych przez WIOŚ w Warszawie są dwa podmioty z terenu województwa mazowieckiego, które są zarejestrowane w Rejestrze EMAS. W Planie kontroli zakładów w terenie na 2025 r. uwzględniono jeden z nich.

Przestrzegana będzie wymagana prawem (krajowym i unijnym) oraz wynikająca z innych poleceń, częstotliwość kontroli następujących instalacji i zakładów:

- zakładów dużego ryzyka (ZDR) i zwiększonego ryzyka wystąpienia awarii (ZZR),
- instalacji objętych obowiązkiem posiadania pozwolenia zintegrowanego,
- zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- zakładów przetwarzania zużytych baterii lub/i zużytych akumulatorów,
- spełniania przez produkty zawierające lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów,
- instalacji energetycznego spalania paliw stosujących ciężki olej opałowy,
- zakładów podlegających kontroli z zakresu międzynarodowego przemieszczania odpadów w przypadku zezwolenia wstępnego na przywóz odpadów niebezpiecznych.

Tabela rocznego planu kontroli z wyjazdem w teren stanowi Załącznik nr 1.

W odniesieniu do instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego (Załącznik nr 2) oraz zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii (Załącznik nr 3), wojewódzki inspektor ochrony środowiska sporządził programy kontroli planowych,

obejmujące częstotliwość kontroli w terenie dla różnych rodzajów zakładów i instalacji.

W wykazie kontroli zakładów w terenie (Załącznik nr 1) zakładom prowadzącym instalacje objęte obowiązkiem posiadania pozwolenia zintegrowanego przypisano cel kontroli nr 47 – *Kontrola przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego.*

W wykazie kontroli zakładów w terenie (Załącznik nr 1) zakładom stwarzającym zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przypisano cel kontroli nr 50 – *Kontrola w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom.*

Zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego objęte są kontrolami raz w roku. W wykazie kontroli zakładów w terenie (Załącznik nr 1) zakładom przetwarzającym zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny przypisano cel kontroli nr 20 – *Kontrola przestrzegania przepisów o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.*

Według stanu w dniu 7 listopada 2024 r. na terenie woj. mazowieckiego jest 17 zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego:

1. SEGROMET sp. z o.o. z s. przy ul. Węgrowskiej 2, 08-300 Sokołów Podlaski
2. Wastech Recycling sp. z o.o. z s. przy ul. Krakowiaków 68/70, 02-255 Warszawa
3. ADASO sp. z o.o. z s. przy ul. Marywilskiej 34, 03-228 Warszawa
4. Terra Recycling sp. z o.o. z s. przy ul. Traugutta 42, 05-825 Grodzisk Mazowiecki
5. Terra Electrorecycling sp. z o.o. z s. przy ul. R. Traugutta 42, 05-825 Grodzisk Mazowiecki
6. Stołeczne Centrum Recyclingu sp. z o.o. z s. przy ul. Fiołkowej 34, 05-850 Konotopa
7. P.P.H.U. POLBLUME Zbigniew Miazga z s. przy ul. 11 Listopada 35, 05-502 Piaseczno, Zakład przetwarzania w Górze Kalwarii, ul. Adamowicza 4
8. RAFCOM sp. z o.o. z s. przy ul. Bodycha 97, 05-816 Reguły, Zakład przetwarzania w Grójcu, ul. Przemysłowa 3
9. KMP PrintTechnik Polska sp. z o.o. z s. przy al. Krakowskiej 88, 05-090 Sękocin Stary
10. Spółdzielnia Pracy „ARGO-FILM” z s. przy ul. Ryżowej 33A/10, 02-495 Warszawa, Zakład przetwarzania Nr 14 w Mławie, ul. Sadowa 14, 06-500 Mława
11. ECO HARPOON-RECYCLING sp. z o.o. z s. przy ul. kard. Stefana Wyszyńskiego 10B, Częstków Mazowiecki, 05-152 Czosnów
12. EKOTECHNIKA Łukasz Biliński z s. przy ul. Łomiańskiej 30, 01-685 Warszawa, Zakład przetwarzania w m. Szyszki, Szyszki 39, 06-126 Szyszki
13. „Polska Grupa Recyklingu PROEKO” sp. z o.o. z s. przy ul. Sikorskiego 5, 05-119 Legionowo – Łajski

14. ZDZISŁAW BRUZIO BRU-PJL EXPORT-IMPORT ARTYKUŁY ELEKTRONICZNE z s. przy ul. Piotra Wysockiego 14, 03-371 Warszawa, Zakład przetwarzania w m. Dębe, Dębe 82 B, 05-140 Serock
15. ZDZISŁAW BRUZIO BRU-PJL EXPORT-IMPORT ARTYKUŁY ELEKTRONICZNE z s. przy ul. Piotra Wysockiego 14, 03-371 Warszawa, Zakład przetwarzania w Płońsku, ul. Mazowiecka 9, 09-100 Płońsk
16. Remondis Electrorecycling sp. z o.o. z s. przy ul. Zawodzie 16, 02-981 Warszawa, Zakład przetwarzania przy ul. Ekologicznej 2 w Błoniu
17. MTS Mariusz Skolimowski, Daniel Rajkowski S.C. z s. przy ul. Chodakowskiego 53/57, 03-816 Warszawa.

Zakłady przetwarzania zużytych baterii lub/i akumulatorów objęte są kontrolami raz w roku. W wykazie kontroli zakładów w terenie (Załącznik nr 1) zakładom przetwarzania baterii i akumulatorów przypisano cel kontroli nr 23 – *Kontrola przestrzegania przepisów o bateriach i akumulatorach*.

Według stanu w dniu 30 listopada 2024 r. na terenie woj. mazowieckiego są zarejestrowane w bazie BDO - 2 zakłady przetwarzania zużytych baterii i zużytych akumulatorów:

- 1) ECO-HARPOON-RECYCLING Sp. z o.o., Częstków Mazowiecki ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 10B, 05-152 Czosnów
- 2) REMONDIS Electrorecycling Sp. z o.o., ul. Zawodzie 18, 02-981 Warszawa (Zakład przetwarzania przy ul. Ekologicznej 2 w Błoniu).

W związku z obowiązkiem, wynikającym z art. 168a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, prowadzenia przez Inspekcję Ochrony Środowiska kontroli, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 8 sierpnia 2016 r. w *sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych zawartych w niektórych farbach i lakierach przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz w mieszaninach do odnawiania pojazdów*, w planie kontroli na 2025 r. uwzględniono podmioty będące:

- producentem farb i lakierów przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji,
- producentem mieszanin do odnawiania pojazdów,
- użytkowników tych wyrobów.

Zgodnie z zapisem § 7 ust.1 ww. rozporządzenia, kontrole (produktów), o których mowa w § 6 ust.1 przeprowadza się z częstotliwością co najmniej raz na 5 lat.

Wg stanu w dniu 4 listopada 2024 r. w ewidencji podmiotów kontrolowanych na terenie województwa mazowieckiego funkcjonuje 12 podmiotów produkujących ww. wyroby, natomiast ilość użytkowników nie jest ustalona. Wykaz ten uzupełniany jest sukcesywnie na podstawie

danych pozyskiwanych podczas kontroli prowadzonych zarówno w ramach realizacji planu kontroli jak i kontroli nieplanowych.

W WIOŚ w Warszawie przyjęto zasadę uwzględnienia w rocznych planach kontroli w okresie 5 lat wszystkich producentów wyrobów, w tym 20% ich produktów. Kontrole w 2025 r. przeprowadzane będą z uwzględnieniem tej zasady. Ponadto dotyczyć będą również produktów, wobec których stwierdzono naruszenie, tj. niespełnianie wymagań rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 8 sierpnia 2016r. w *sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych zawartych w niektórych farbach i lakierach przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz w mieszaninach do odnawiania pojazdów.*

W wykazie kontroli zakładów w terenie (Załącznik nr 1):

- zakładom produkującym w/w produkty przypisano cel kontroli nr 38 - *Kontrola spełniania wymagań przez producentów produktów zawierających lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów,*
- użytkownikom tych produktów przypisano cel kontroli nr 39 - *Kontrola spełniania wymagań przez użytkowników produktów zawierających lotne związki organiczne – farby i lakiery przeznaczone do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz mieszaniny do odnawiania pojazdów.*

Planowymi kontrolami w terenie zostaną objęci również:

- użytkownicy zasobów genetycznych (4 podmioty z terenu woj. mazowieckiego), zgodnie z Planem kontroli użytkowników zasobów genetycznych na rok 2025 zatwierdzonym przez Ministra Klimatu i Środowiska. Kontrole będą dotyczyły oceny zgodności dostępu i wykorzystania zasobów genetycznych i tradycyjnej wiedzy związanej z zasobami genetycznymi oraz podziału korzyści z ich wykorzystania.

W wykazie kontroli zakładów w terenie (Załącznik nr 1) zakładom objętym tym zagadnieniem przypisano cel kontroli nr 53 – *Kontrola w zakresie zgodności dostępu i wykorzystania zasobów genetycznych i tradycyjnej wiedzy związanej z zasobami genetycznymi oraz podziału korzyści z ich wykorzystania;*

- podmioty wprowadzające drewno i produkty z drewna w zakresie przestrzegania przepisów prawa wynikających z rozporządzenia PEiR (UE) nr 995/2010 ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna. W Planie kontroli uwzględniono 14 podmiotów.

W wykazie kontroli zakładów w terenie (Załącznik nr 1) zakładom objętym tym zagadnieniem przypisano cel kontroli nr 54 – *Kontrola przestrzegania przepisów prawa wynikających z rozporządzenia PEiR (UE) nr 995/2010 ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna.*

Założenia liczbowe do planu działalności kontrolnej (zasoby etatowe)

Wg stanu w dniu 15 listopada 2024 r. w komórkach inspekcyjnych (łącznie z Grupą Interwencyjno-Wyjazdową) zatrudnionych jest 128 pracowników w wymiarze 127,7 etatu.

Przy ustalaniu rocznego planu kontroli na 2025 rok wzięto pod uwagę:

- wymogi prawne (krajowe oraz unijne) oraz inne polecenia, na podstawie których wybrane instalacje muszą być kontrolowane co roku lub nie rzadziej niż raz na 3 lata, niezależnie od wyniku analizy wielokryterialnej,
- wyniki ostatniej kontroli - zakłady, u których stwierdzono w ramach ostatniej kontroli naruszenia wymienione w punktach od 2.1 do 2.4 (zgodnie z dokumentem I.5.4 ISK), niezależnie od ich aktualnej kategorii wynikającej z analizy wielokryterialnej, zostały uwzględnione w rocznym planie kontroli,
- dostępne zasoby kadrowe oraz inne uwarunkowania i problemy zdiagnozowane na obszarze województwa,
- rezerwę czasową na kontrole prowadzone na podstawie badań automonitoringowych – na poziomie 10%,
- rezerwę czasową na działania pozaplanowe 65 % dotyczące zarówno kontroli dokumentacyjnych, jak i z wyjazdem w teren tj.:
 - kontrole interwencyjne prowadzone w celu przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia będą dominowały w grupie kontroli interwencyjnych (na poziomie 40-50% liczby wszystkich kontroli interwencyjnych);
 - kontrole na wniosek w trybie art. 41a ustawy o odpadach;
 - kontrole interwencyjne prowadzone w związku ze zgłoszeniem poważnej awarii oraz kontrole tzw. inwestycyjne.

W oparciu o założone rezerwy czasowe przeznaczone na kontrole dokumentacyjne automonitoringowe oraz kontrole nieplanowe (w terenie i dokumentacyjne z wyłączeniem badań automonitoringowych) określono średnią liczbę kontroli planowych zakładów w terenie, jaka przypadnie na jednego inspektora w rocznym planie kontroli. Obliczenia liczby kontroli dla jednego inspektora przyjęto jako średnią dla całego wioś. Dla poszczególnych inspektorów wyliczenia dotyczące liczby kontroli zakładów w terenie, przyjęte do planu rocznego oraz rezerwy czasowej na kontrole automonitoringowe, różnią się. Jest to uzależnione w szczególności od stażu pracy inspektorów, ich doświadczenia, od zakresu i rodzaju wykonywanych zadań inspekcyjnych przez poszczególnych inspektorów (np. część inspektorów realizuje więcej kontroli w terenie, a inna część więcej kontroli automonitoringowych).

Do przeprowadzenia kontroli w roku 2025 zaplanowano następujące zakłady według podziału na kategorii ryzyka:

- I kategoria ryzyka – 56 zakładów,

- II kategoria ryzyka – 171 zakładów,
- III kategoria ryzyka – 55 zakładów,
- IV kategoria ryzyka – 158 zakładów,
- V kategoria ryzyka – 158 zakładów.

Łącznie do kontroli zaplanowano zakładów, to jest 2,33 % podmiotów znajdujących się w ewidencji podmiotów kontrolowanych przez WIOŚ w Warszawie (wg stanu na dzień 18 grudnia 2024 r. – 25 712 zakłady).

Plan kontroli zakładów z wyjazdem w teren został sporządzony zgodnie ze wzorem zawartym w dokumencie Systemu Kontroli I.3.1.1.

Tabela rocznego planu kontroli stanowi Załącznik nr 1.

6.1 Plan kontroli zakładów prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego

W odniesieniu do instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego okres pomiędzy kontrolami nie przekracza:

- roku dla instalacji stwarzających największe zagrożenie;
- 3 lat dla instalacji, której prowadzącym instalację jest organizacja zarejestrowana w systemie ekozarządzania i audytu (EMAS) lub dla instalacji stwarzających najmniejsze zagrożenie.

W Planie kontroli na 2025 rok uwzględniono 214 kontroli instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego, co stanowi ok. 40 % ogólnej liczby tych instalacji, wynoszącej wg stanu na dzień 18 grudnia 2024 r. – 540 instalacji.

W wykazie kontroli zakładów w terenie (Załącznik nr 1) zakładom prowadzącym instalacje objęte obowiązkiem posiadania pozwolenia zintegrowanego przypisano cel kontroli nr 47 *Kontrola przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego.*

6.2 Plan kontroli zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Planując do kontroli zakłady stwarzające zagrożenie poważną awarią uwzględniono następujące przepisy ustawy o *Inspekcji Ochrony Środowiska* oraz ustawy *Prawo ochrony środowiska*:

- organy Inspekcji Ochrony Środowiska dokonują kontroli co najmniej raz na 3 lata w zakładach o zwiększonym ryzyku, a co najmniej raz w roku w zakładach o dużym ryzyku (art. 31 ust. 1 ustawy o *Inspekcji Ochrony Środowiska*);
- komendant wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej oraz wojewódzki inspektor ochrony środowiska, w terminie do dnia 15 października roku poprzedzającego przeprowadzenie w terenie planowych kontroli zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym

ryzyku, sporządzają w uzgodnieniu wykaz kontrolowanych zakładów (art. 269a ust. 3 ustawy *Prawo ochrony środowiska*);

- wojewódzki inspektor ochrony środowiska może odstąpić od przeprowadzenia kontroli, jeżeli z uzgodnionego pomiędzy komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej a wojewódzkim inspektorem ochrony środowiska wykazu, o którym mowa w art. 269a ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* wynika, że kontrola ta została zaplanowana przez właściwy organ Państwowej Straży Pożarnej (art. 31 ust. 1a ustawy o IOS).

Uzgodniony przez Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej oraz Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska wykaz zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR) i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR), w których zostaną przeprowadzone kontrole planowe w terenie w roku 2025 stanowi Załącznik nr 3.

W roku 2025 kontrolami planowymi w terenie, prowadzonymi przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, zostaną objęte zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej położone na terenie województwa mazowieckiego, łącznie 36 zakładów (w tym ZDR – 13 zakładów, ZZR – 23 zakłady).

7. Procedury opracowywania programów kontroli planowych

Zgodnie z art. 5a ust. 2 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, w odniesieniu do instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego oraz zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku, na podstawie rocznego planu kontroli, sporządzane są programy kontroli planowych, obejmujące częstotliwość kontroli w terenie dla różnych rodzajów zakładów i instalacji.

W odniesieniu do instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego (Załącznik nr 2) oraz zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii (Załącznik nr 3), zostały sporządzone programy kontroli planowych, obejmujące częstotliwość kontroli w terenie dla różnych rodzajów zakładów i instalacji.

Częstotliwość kontroli została ustalana z uwzględnieniem systematycznej oceny zagrożeń dla środowiska stwarzanych przez daną instalację, oraz przepisów dotyczących częstotliwości prowadzenia kontroli.

Prowadzona systematyczna ocena zagrożeń dla środowiska uwzględnia co najmniej jedno z następujących kryteriów:

- potencjalne i rzeczywiste oddziaływanie instalacji na zdrowie ludzi i środowisko, z uwzględnieniem poziomu i rodzajów emisji, wrażliwości środowiska lokalnego i ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
- historię zgodności z warunkami pozwolenia,
- rejestrację organizacji lub prowadzącego instalację w systemie ekzarządzania i audytu (EMAS).

Program kontroli sporządzany jest zgodnie z procedurą „Zasady sporządzania programu kontroli” (dokument ISK I.4.2), wg określonego wzoru (dokument ISK I.4.2.1). Zakres merytoryczny sporządzanego programu kontroli odnosi się do zagadnień formalno-prawnych, określonych w przepisach o ochronie środowiska oraz zagadnień szczegółowych mających na celu ustalenie stanu faktycznego - w odniesieniu do zakładu lub jego części/instalacji.

Przy sporządzaniu programów kontroli pomocniczo wykorzystywane są także następujące procedury dotyczące przeprowadzania kontroli planowych zawarte w Informatycznym Systemie Kontroli:

1. Zasady wykonywania kontroli zakładów w terenie (dokument I.5.1.)
2. Zasady sporządzania programu kontroli (dokument I.4.2)
3. Szablon programu kontroli (dokument I.4.2.1)
4. Listy kontrolne branżowe (dokument II.1.1.)
5. Listy kontrolne horyzontalne (dokument II.1.2.)
6. Zasady wykonywania kontroli ZDR i ZZR (dokument II.1.3.2.)
7. Wytyczne do przeprowadzania kontroli w ramach cykli kontrolnych (dokument III.5.1.1.)
8. Stacje demontażu (dokument III.5.1.2.)
9. Przewodnik wykonywania kontroli (dokument III.7.1.)
10. Przewodnik CLP (dokument III.7.2.)

W przypadkach, które nie mieszczą się w ramach procedur, mają zastosowanie ogólne wymagania Informatycznego Systemu Kontroli oraz wymogi prawa. Odrębne procedury dotyczą realizowanych cykli kontrolnych, dla których wytyczne opracowywane są przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Sporządzenie programu kontroli ma na celu usprawnienie przebiegu kontroli poprzez określenie ram kontroli i uporządkowanie działań kontrolnych.

Program kontroli należy sporządzić obowiązkowo w przypadku kontroli zakładu w terenie, dla następujących grup zakładów: zakłady wymagające posiadania pozwolenia zintegrowanego oraz zakłady dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia awarii.

W pozostałych przypadkach zaleca się sporządzenie programu kontroli przez inspektorów o krótkim stażu pracy. Decyzje w tym zakresie podejmuje naczelnik/kierownik komórki inspekcji.

Program kontroli wymaga pisemnej akceptacji naczelnika/kierownika komórki inspekcji.

7.1 Procedury opracowywania programów kontroli planowych dla zakładów prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego

Program kontroli planowych instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego stanowi Załącznik nr 2.

Narzędziem wspomagającym sporządzenie programu kontroli dla zakładów prowadzących instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego są zamieszczone w Informatycznym Systemie Kontroli:

- szablon programu kontroli (dokument I.4.2.1)
- listy kontrolne branżowe (dokument II.1.1), w tym:
 - chów i hodowla drobiu (dokument II.1.1.2)
 - instalacje do produkcji lub przetwórstwa produktów spożywczych z surowych produktów roślinnych (browary, gorzelnie) (dokument II.1.1.3)
 - instalacje do unieszkodliwiania lub odzysku padłych lub ubitych zwierząt lub odpadowej tkanki zwierzęcej (dokument II.1.1.5)
 - instalacje do powierzchniowej obróbki substancji, przedmiotów lub produktów z wykorzystaniem rozpuszczalników organicznych (dokument II.1.1.6)
 - przemysł energetyczny – instalacje do spalania paliw (dokument II.1.1.7)
 - instalacje do produkcji mleka lub wyrobów mleczarskich (dokument II 1.1.8)
 - hutnictwo i przemysł metalurgiczny – instalacje do powierzchniowej obróbki metali lub tworzyw sztucznych z zastosowaniem procesów elektrolitycznych lub chemicznych (dokument II 1.1.9)
 - gospodarka odpadami – instalacje do odzysku lub unieszkodliwiania, z wyjątkiem składowania, odpadów niebezpiecznych (dokument II 1.1.10)
 - ферmy tuczu trzody chlewnej (dokument II 1.1.12)
 - cukrownie (dokument II 1.1.13)
 - instalacje do uboju zwierząt i przetwórstwa mięsa (dokument II 1.1.14)
- listy kontrolne horyzontalne (dokument II 1.2), w tym:
 - zakłady przemysłowe (ogólnie) (dokument II 1.2.6)

Inspektor może opracować własną listę kontrolną, wykorzystując matrycę do opracowywania list kontrolnych. Własna lista kontrolna jest opracowywana dla konkretnego zakładu, rodzaju prowadzonej działalności i obejmuje zagadnienia, które zostały wybrane do skontrolowania.

7.2 Procedury opracowywania programów kontroli planowych dla zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Wykaz kontroli planowych zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii stanowi Załącznik nr 3.

Narzędziem wspomagającym sporządzenie programu kontroli dla zakładów ZZR i ZDR są zamieszczone w Informatycznym Systemie Kontroli:

- szablon programu kontroli (dokument I.4.2.1),
- listy kontrolne horyzontalne (dokument II.1.2), w tym - zakłady dużego ryzyka i zakłady zwiększonego ryzyka (dokument II.1.2.11).

Inspektor może opracować własną listę kontrolną, wykorzystując matrycę do opracowywania list kontrolnych, dla konkretnego zakładu, rodzaju prowadzonej działalności, obejmującą zagadnienia, które zostały wybrane do skontrolowania.

Podczas opracowywania własnej listy kontrolnej wykorzystywane są pytania i zagadnienia zawarte w szczególności w:

- liście kontrolnej horyzontalnej dla zakładów ZZR i ZDR;
- innych listach kontrolnych: np. listach kontrolnych horyzontalnych: „Substancje chemiczne i ich mieszaniny” czy „Zakłady przemysłowe (ogólnie)”.

Można również sformułować własne pytania związane z kontrolowanym zakresem wynikające z przepisów prawa; z posiadanej dokumentacji opracowanej dla zakładu ZZR, ZDR; z innych dokumentów związanych z zarządzaniem systemem bezpieczeństwa w kontrolowanym zakładzie.

8. Procedury kontroli pozaplanowych

Zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska przeprowadzenie kontroli nieobjętej planem kontroli może zarządzić wojewoda lub wojewódzki inspektor ochrony środowiska. Zgodnie z art. 5a ust. 7 ww. ustawy, kontrole pozaplanowe przeprowadza się w szczególności w celu jak najszybszego zbadania skarg i wniosków o interwencje, wystąpienia poważnej awarii, stwierdzenia naruszeń wymogów określonych w pozwoleniach zintegrowanych oraz w stosownych przypadkach, przed udzieleniem lub zmianą pozwolenia zintegrowanego.

Ponadto konieczność przeprowadzenia kontroli pozaplanowej może wynikać m.in. z:

- wniosku o podjęcie kontroli, w tym wniosku właściwego organu ochrony środowiska o przeprowadzenie kontroli instalacji, obiektu budowlanego lub jego części lub miejsc magazynowania odpadów, w których ma być prowadzone przetwarzanie odpadów lub zbieranie odpadów, w zakresie spełniania wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska,
- zgłoszenia zanieczyszczenia środowiska,
- ustaleń zrealizowanej kontroli,
- stanu realizacji działań pokontrolnych,
- wniosku we własnej sprawie (np. o wydanie zaświadczenia),
- zgłoszenia o planowanym terminie oddania do użytkowania nowo zbudowanego lub przebudowanego obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji, lub zakończenia rozruchu instalacji, w przypadku przedsięwzięć realizowanych jako mogące znacząco oddziaływać na środowisko,

- przed wydaniem opinii w sprawie uznania przedmiotu lub substancji, powstających w wyniku procesu produkcyjnego, którego podstawowym celem nie jest ich produkcja, za produkt uboczny, niebędący odpadem.

Decyzję o podjęciu kontroli pozaplanowej, jej rodzaju i terminu, dokonuje się na podstawie analizy wniosku, po zebraniu niezbędnych informacji do jego rozpatrzenia pod kątem celowości i zasadności przeprowadzenia kontroli. W przypadku przekroczenia limitu rezerwy czasowej na kontrole pozaplanowe przyjęcie kontroli pozaplanowej do realizacji może wywołać konieczność:

- wprowadzenia korekty lub zmiany w planie na dany rok,
- przyjęcia wniosku do realizacji w planie na kolejny rok.

Przyjmowanie do realizacji kontroli pozaplanowych w 2023 r. odbywa się z zastosowaniem dokumentu I.3.3. „Przyjmowanie kontroli pozaplanowych do realizacji” Informatycznego Systemu Kontroli.

8.1 Procedury kontroli pozaplanowych dla zakładów prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego

Kontrole pozaplanowe będą przeprowadzane w szczególności w następujących przypadkach:

- określonych w art. 5a ust.6 ustawy o *Inspekcji Ochrony Środowiska*, jeżeli kontrola instalacji wymagających pozwolenia zintegrowanego wykaze istotne naruszenie wymogów określonych w tym pozwoleniu, w terminie 6 miesięcy od dnia jej zakończenia, przeprowadzana będzie ponowna kontrola, o której mowa w art. 55 ust. 7 ustawy – *Prawo przedsiębiorców*,
- określonych w art. 5a ust.7 ustawy o *Inspekcji Ochrony Środowiska* w celu jak najszybszego zbadania skarg i wniosków o interwencje dotyczących naruszeń wymogów określonych w pozwoleniach zintegrowanych oraz, w stosownych przypadkach, przed udzieleniem lub zmianą pozwolenia zintegrowanego,
- zgłoszenia o planowanym terminie oddania do użytkowania nowozbudowanego lub przebudowanego obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji, lub zakończenia rozruchu instalacji, w przypadku przedsięwzięć realizowanych jako mogące znacząco oddziaływać na środowisko,
- przed wydaniem opinii w sprawie uznania przedmiotu lub substancji, powstających w wyniku procesu produkcyjnego, którego podstawowym celem nie jest ich produkcja, za produkt uboczny, niebędący odpadem,
- na wniosek organu ochrony środowiska o przeprowadzenie kontroli w trybie przepisów art.41 a ustawy o odpadach, w zakresie spełniania wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska,
- wniosku we własnej sprawie (np. o wydanie zaświadczenia).

8.2 Procedury kontroli pozaplanowych dla zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Kontrole pozaplanowe będą przeprowadzane w szczególności w następujących przypadkach:

- określonych w art. 5a ust. 6 ustawy o *Inspekcji Ochrony Środowiska* - jeżeli kontrola zakładu o zwiększonym ryzyku lub zakładu o dużym ryzyku wykaże istotne naruszenie wymogów w zakresie przeciwdziałania poważnej awarii przemysłowej, w terminie 6 miesięcy od dnia jej zakończenia, zostanie przeprowadzana ponowna kontrola, o której mowa w art. 55 ust. 7 ustawy Prawo przedsiębiorców,
- określonych w art. 5a ust. 7 ustawy o *Inspekcji Ochrony Środowiska* w związku z wystąpieniem poważnych awarii w celu ustalenia przyczyn, okoliczności i skutków awarii oraz sposobów likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska, jak również sprawowania nadzoru nad usuwaniem tych skutków,
- określonych w art. 5a ust. 7 ustawy o *Inspekcji Ochrony Środowiska* w celu jak najszybszego zbadania skarg i wniosków o interwencje,
- w celu zweryfikowania treści raportu o bezpieczeństwie lub zmian wprowadzonych do raportu o bezpieczeństwie, złożonych przez prowadzącego zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii - przed zaopiniowaniem tych dokumentów przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska,
- wniosku we własnej sprawie (np. o wydanie zaświadczenia, o wydanie zezwolenia w zakresie gospodarowania odpadami),
- zgłoszenia o planowanym terminie oddania do użytkowania nowozbudowanego lub przebudowanego obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji, lub zakończenia rozruchu instalacji, w przypadku przedsięwzięć realizowanych jako mogące znacząco oddziaływać na środowisko.

9. Ogólna ocena znaczących zagadnień dotyczących bezpieczeństwa w odniesieniu do zakładów o zwiększonym ryzyku i zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii

Wg stanu na dzień 23 października 2024 r. na terenie województwa mazowieckiego znajdowało się 79 zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, które są objęte wymogami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. *w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniającej, a następnie uchylającej dyrektywę Rady 96/82/WE* (Dz. Urz. UE, pozycja L 197 z dnia 24 lipca 2012 r.), zwanej także dyrektywą SEVESO III. Wymagania dyrektywy SEVESO III zostały wdrożone do przepisów krajowych głównie poprzez zmianę ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, przepisów wykonawczych do tej ustawy oraz zmianę ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o *Inspekcji Ochrony Środowiska*.

Na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. *w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących*

o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, na obszarze województwa mazowieckiego znajduje się:

- 21 zakładów zostało zaliczonych do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR),
- 58 zakładów zostało zaliczonych do zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR).

O zaliczeniu zakładów do kategorii ZZR lub ZDR decyduje rodzaj oraz ilość substancji niebezpiecznych znajdujących się w zakładzie.

Większość zakładów kategorii ZZR zlokalizowanych na terenie województwa mazowieckiego to zakłady magazynujące substancje niebezpieczne rodzaju łatwopalne gazy ciekłe. Na terenie kilkunastu zakładów ZZR znajdują się ciecze łatwopalne oraz substancje niebezpieczne dla środowiska wodnego, w kilku zakładach znajdują się substancje o działaniu toksycznym. Ponadto w pojedynczych zakładach znajdują się materiały wybuchowe, gazy łatwopalne oraz substancje niebezpieczne o działaniu rakotwórczym.

Zakłady zaliczone do kategorii ZDR są to: zakłady branży chemicznej, bazy paliw, terminale gazu płynnego oraz magazynujące różnego rodzaju substancje chemiczne. Substancje niebezpieczne występujące w zakładach ZDR ze względu na swoje właściwości stwarzają zagrożenia wybuchowe, pożarowe, toksyczne, zagrożenia dla środowiska naturalnego oraz zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. W większości tych zakładów znajduje się wiele rodzajów substancji niebezpiecznych, a dana substancja może jednocześnie stwarzać zagrożenia ze względu na właściwości toksyczne, fizyczne (m.in. wybuchowość, łatwopalność), niebezpieczeństwo dla zdrowia i życia ludzi oraz niebezpieczeństwo dla środowiska wodnego.

W trakcie kontroli zakładów ZZR i ZDR, zaplanowanych do wykonania w roku 2025, zostanie sprawdzona realizacja zagadnień formalno-prawnych określonych w przepisach ustawy *Prawo ochrony środowiska* oraz zagadnień szczegółowych w celu sprawdzenia stanu faktycznego funkcjonowania w zakładzie wybranych elementów systemu zarządzania bezpieczeństwem - zgodnie z zakresem merytorycznym zawartym w programie kontroli planowej zakładu.

Ustalenia kontroli w zakładach o zwiększonym ryzyku oraz w zakładach o dużym ryzyku wystąpienia awarii obowiązkowo będą odnosiły się do:

- Zgłoszenia zakładu (ZZR, ZDR),
- Programu zapobiegania awariom (ZZR, ZDR),
- Systemu zarządzania bezpieczeństwem (ZZR, ZDR),
- Raportu o bezpieczeństwie (ZDR),
- Wewnętrznego Planu Operacyjno-Ratowniczego (ZDR),
- Zewnętrznego Planu Operacyjno-Ratowniczego (ZDR),
- obowiązku corocznego przekazania wykazu substancji niebezpiecznych wg stanu na ostatni dzień roku (ZDR),
- realizacji zarządzeń pokontrolnych (ZZR, ZDR),
- zaistniałych poważnych awarii na terenie zakładu (ZZR, ZDR),

- udostępnienia informacji na temat środków bezpieczeństwa i sposobu postępowania w przypadku wystąpienia awarii przemysłowych oraz podania do publicznej wiadomości innych wymaganych informacji (ZZR, ZDR).

Ocenę opracowania i wdrożenia systemu zarządzania bezpieczeństwem, gwarantującego odpowiedni do zagrożeń poziom ochrony ludzi i środowiska, stanowiącego element ogólnego systemu zarządzania zakładem, inspektorzy kontrolujący zakład przeprowadzą biorąc pod uwagę wymagania konieczne do uwzględnienia w systemie zarządzania bezpieczeństwem (art. 252 ust. 4 ustawy *Prawo ochrony środowiska*), w oparciu o wybrane do weryfikacji zagadnienia w odniesieniu do wybranej instalacji lub jej części.

10. Grupy zakładów, których zlokalizowanie względem siebie może spowodować efekt domina

Grupy zakładów, których zlokalizowanie względem siebie może spowodować efekt domina są ustalane przez Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej na podstawie art. 264d ust. 1 ustawy *Prawo ochrony środowiska*.

11. Zadania Grupy Interwencyjno - Wyjazdowej

Grupa Interwencyjno - Wyjazdowa w WIOŚ w Warszawie została utworzona w 2020 roku na mocy Zarządzenia Nr 5/2020 z dnia 12 marca 2020 r. Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. Aktualnie zasady funkcjonowania Grupy normowane są w Zarządzeniu Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska Nr 17/2024 z dnia 25 listopada 2024 r. w sprawie utworzenia w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Warszawie Grupy Interwencyjno – Wyjazdowej.

Podczas działań prowadzonych przez Grupę Interwencyjno -Wyjazdową, w szczególności będzie realizowany cel ogólnopolski nr 58 *Kontrola w zakresie przeciwdziałania popełnieniu przestępstw lub wykroczeń*.

Do najważniejszych zadań w 2025 r. dla Grupy Interwencyjno-Wyjazdowej należą:

- 1) Podejmowanie interwencji w ramach czynności na podstawie art. 10b ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, we wszystkich komponentach środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem informacji dotyczących porzuconych odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych.
- 2) Podejmowanie działań mających na celu ujawnianie i wykrywanie przestępstw przeciwko środowisku określonych w Kodeksie karnym oraz wykroczeń określonych w Kodeksie wykroczeń oraz przepisach odrębnych wymienionych w ustawie o IOŚ z zastosowaniem środków technicznych, w tym bezzałogowych statków powietrznych.
- 3) Inicjowanie i organizowanie prewencyjnych akcji kontroli transportu odpadów we współpracy z innymi organami m.in. z ITD, Policją, KAS w zakresie przestrzegania przez transportujących odpady przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach oraz

rozporządzenia wykonawczego w sprawie szczegółowych wymagań dla transportu odpadów.

- 4) Współdziałanie z innymi organami kontroli, organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości w zakresie kontroli i nadzoru nad wytypowanymi podmiotami, co do których istnieje podejrzenie popełnienia przestępstw i wykroczeń przeciwko środowisku.
- 5) Współdziałanie z organami administracji państwowej i organami samorządu terytorialnego, w zakresie wykrywania działań nierejestrowanych, nielegalnych lub z pogranicza prawa tzw. szarej strefy, we wszystkich komponentach środowiskowych.

Współdziałanie z organami, o których mowa w pkt. 3 i 4 odbywa się także w oparciu o zawarte przez MWIOŚ porozumienia, których Wykaz zawarto w pkt. 12 niniejszego Planu.

W przypadku powzięcia uzasadnionego podejrzenia popełniania przestępstwa przeciwko środowisku określonego w art. 182, art. 183 lub art. 186 Kodeksu karnego albo wykroczenia określonego w art. 154 § 2 Kodeksu wykroczeń (w celu wykrycia np. nielegalnych praktyk postępowania z odpadami) będą stosowane uprawnienia, określone w art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, tj. prowadzone czynności polegające na:

- 1) obserwowaniu i rejestrowaniu przy użyciu środków technicznych, w tym technik satelitarnych i bezzałogowych statków powietrznych, obrazu zdarzeń oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom;
- 2) gromadzeniu i zabezpieczaniu dowodów popełnienia przestępstwa lub wykroczenia;
- 3) żądaniu pisemnych lub ustnych informacji oraz przesłuchiowaniu osób w zakresie niezbędnym dla ustalenia stanu faktycznego przy jednoczesnym pouczeniu ich o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o której mowa w Kodeksie karnym;
- 4) ustalaniu tożsamości osób oraz żądaniu okazania dokumentów niezbędnych do wymierzenia grzywny w drodze mandatu karnego lub sporządzeniu wniosku o ukaranie;
- 5) nakładaniu grzywien w postępowaniu mandatowym za wykroczenia określone w trybie przewidzianym przepisami o postępowaniu w sprawach o wykroczenia;
- 6) dokonywaniu oględzin pomieszczeń i innych miejsc;
- 7) zatrzymywaniu lub przeszukiwaniu pojazdów przewożących towary oraz kontroli dokumentów związanych z przewozem towaru, jeżeli zachodzi podejrzenie przewożenia odpadów;
- 8) udzielaniu pouczeń, zwracaniu uwagi, ostrzeganiu lub stosowaniu innych środków oddziaływania wychowawczego.

Wszystkie czynności prowadzone przez Grupę są dokumentowane zgodnie z wytycznymi Informatycznego Systemu Kontroli oraz wewnętrznymi procedurami.

Zadania priorytetowe do realizacji w 2025 r.:

1. Nadzór nad prowadzeniem rekultywacji wyrobisk poeksploatacyjnych złóż kruszyw naturalnych (kopalni) oraz porzucaniem odpadów na ich terenie - kontynuacja z lat wcześniejszych
2. Nadzór nad transportami odpadów w strumieniu krajowym i międzynarodowym - kontynuacja z lat wcześniejszych, także tych podlegających rejestracji w systemie SENT.
3. Nadzór nad ujawnionymi miejscami nielegalnego nagromadzenia odpadów, w tym przeznaczonych do rolniczego wykorzystania - kontynuacja z lat wcześniejszych
4. Nadzór nad podmiotami, które odprowadzają ścieki do wód lub do ziemi na podstawie posiadanych pozwoleń wodnoprawnych lub zintegrowanych – kontynuacja z lat wcześniejszych.

Działaniami objęte zostaną:

- wszystkie podmioty i miejsca zanieczyszczenia wód, o których pozyskano informacje na podstawie wniosków o interwencje oraz ujawnionych w ramach działań własnych,
 - podmioty prowadzące produkcję rolną, a w szczególności podmioty, które w bezpośrednim sąsiedztwie wód powierzchniowych przechowują lub stosują nawozy lub nawozy naturalne, pod kątem oceny, czy prowadzona działalność rolnicza może być przyczyną zanieczyszczania wód azotanami,
 - zakłady przetwórstwa owocowo – warzywnego wprowadzające w sposób sezonowy ścieki przemysłowe do wód lub do ziemi.
5. Identyfikacja miejsc odzysku polegającego na stosowaniu komunalnych osadów ściekowych, w tym w celach rolniczych - kontynuacja z lat wcześniejszych
 6. Identyfikacja miejsc i podmiotów nielegalnie gospodarujących odpadami, w szczególności odpadami niebezpiecznymi - kontynuacja działań z lat wcześniejszych

12.Realizacja porozumień zawartych przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska

W 2025 r. będzie kontynuowana współpraca Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska (MWIOŚ) dotycząca działalności kontrolnej w ramach zawartych porozumień tj.:

1) Porozumienie z dnia 28 lipca 2021 r. zawarte pomiędzy MWIOŚ a Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska w sprawie zakresu i sposobu realizacji przez Centralne Laboratorium Badawcze w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska badań, w tym pobierania próbek, wykonywania pomiarów i analiz na potrzeby działań kontrolnych Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

Kontynuowane będą działania ze strony MWIOŚ polegające na zlecaniu do CLB GIOŚ wykonywania badań, w tym pobierania próbek, wykonywania pomiarów i analiz na potrzeby działań kontrolnych. Zgodnie z treścią ww. Porozumienia WIOŚ będzie przekazywał do CLB, na co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem danego kwartału, kwartalny wykaz kontroli planowanych

do przeprowadzenia wraz z pomiarami. Zlecenia dotyczące prowadzonych działań pozaplanowych przekazywane będą do CLB na bieżąco, w miarę potrzeb.

2) Porozumienie z dnia 7 października 2021 r. zawarte pomiędzy MWIOŚ a Komendantem Wojewódzkim Policji z/s w Radomiu w sprawie współdziałania w zakresie przeciwdziałania i wykrywania przestępstw i wykroczeń przeciwko środowisku. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

Kontynuowane będą działania ze strony MWIOŚ polegające na:

- udzielaniu wsparcia merytorycznego funkcjonariuszom Policji w postaci wiedzy specjalistycznej z obszaru ochrony środowiska;
- organizowaniu i prowadzeniu szkoleń z udziałem funkcjonariuszy Policji w zakresie zadań wynikających z ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz przepisów prawa z obszaru ochrony środowiska, w tym przekazywanie materiałów instruktażowych;
- udziale inspektorów Inspekcji Ochrony Środowiska w czynnościach podejmowanych przez funkcjonariuszy Policji w zakresie i na zasadach uregulowanych w przepisach Kodeksu postępowania karnego oraz innych przepisach szczególnych;
- współpracy w zakresie zwalczania przestępstw i wykroczeń wymierzonych w środowisko naturalne, w tym m.in. udostępnianiu wyników badań, pomiarów, ekspertyz wykonanych na zlecenie bądź będących w posiadaniu Inspekcji Ochrony Środowiska, wymianę informacji o wynikach przeprowadzonych kontroli oraz innych danych z prowadzonych rejestrów i baz danych.

Współdziałanie będzie polegać w szczególności na:

- wzajemnej pomocy w wykonywaniu czynności służbowych, w tym przeprowadzaniu wspólnych działań z udziałem przedstawicieli Stron;
- wymianie informacji, w tym wzajemnym udostępnianiu danych dotyczących podejrzenia lub stwierdzenia naruszeń przepisów prawa, z zachowaniem ograniczeń wynikających z ustawy o Policji, ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Wymiana informacji będzie odbywać się w sposób określony przepisami wewnętrznymi Stron oraz z uwzględnieniem zasad i ograniczeń wynikających z przepisów o ochronie danych osobowych, przepisów o ochronie informacji niejawnych i przepisów regulujących tajemnice prawnie chronione;
- organizowaniu wspólnych szkoleń dotyczących zwalczania przestępstw i wykroczeń z obszaru ochrony środowiska;
- organizowaniu wspólnych spotkań koordynatorów Stron, mających na celu wymianę informacji i ustalanie wspólnej taktyki działań dotyczących zwalczania przestępczości środowiskowej.

3) Porozumienie z dnia 13 października 2021 r. wraz z Aneks nr 1 zawarte pomiędzy MWIOŚ a Komendantem Stołecznym Policji w sprawie współdziałania w zakresie przeciwdziałania

i wykrywania przestępstw i wykroczeń przeciwko środowisku. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

Kontynuowane będą działania ze strony MWIOŚ polegające na:

- udzielaniu wsparcia merytorycznego funkcjonariuszom Policji w postaci wiedzy specjalistycznej z obszaru ochrony środowiska;
- organizowaniu i prowadzeniu szkoleń z udziałem funkcjonariuszy Policji w zakresie zadań wynikających z ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz przepisów prawa z obszaru ochrony środowiska, w tym przekazywanie materiałów instruktażowych;
- udziale inspektorów Inspekcji Ochrony Środowiska w czynnościach podejmowanych przez funkcjonariuszy Policji w zakresie i na zasadach uregulowanych w przepisach Kodeksu postępowania karnego oraz innych przepisach szczególnych;
- współpracy w zakresie zwalczania przestępstw i wykroczeń wymierzonych w środowisko naturalne, w tym m.in. udostępnianiu wyników badań, pomiarów, ekspertyz wykonanych na zlecenie bądź będących w posiadaniu Inspekcji Ochrony Środowiska, wymianę informacji o wynikach przeprowadzonych kontroli oraz innych danych z prowadzonych rejestrów i baz danych.

Współdziałanie będzie polegać w szczególności na:

- wzajemnej pomocy w wykonywaniu czynności służbowych, w tym przeprowadzaniu wspólnych działań z udziałem przedstawicieli Stron;
- wymianie informacji, w tym wzajemnym udostępnianiu danych dotyczących podejrzenia lub stwierdzenia naruszeń przepisów prawa, z zachowaniem ograniczeń wynikających z ustawy o Policji, ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego oraz ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Wymiana informacji będzie odbywać się w sposób określony przepisami wewnętrznymi Stron oraz z uwzględnieniem zasad i ograniczeń wynikających z przepisów o ochronie danych osobowych, przepisów o ochronie informacji niejawnych i przepisów regulujących tajemnice prawnie chronione;
- organizowaniu wspólnych szkoleń dotyczących zwalczania przestępstw i wykroczeń z obszaru ochrony środowiska;
- organizowaniu wspólnych spotkań koordynatorów Stron, mających na celu wymianę informacji i ustalanie wspólnej taktyki działań dotyczących zwalczania przestępczości środowiskowej.

4) Porozumienie z dnia 20 lipca 2016 r. zawarte pomiędzy MWIOŚ a Dyrektorem Izby Celnej, Komendantem Nadwiślańskiego Oddziału Straży Granicznej, Mazowieckim Wojewódzkim Inspektorem Transportu Drogowego, Komendantem Stołecznym Policji, Komendantem Wojewódzkim Policji z siedzibą w Radomiu w sprawie współdziałania w zakresie międzynarodowego przemieszania odpadów. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

Kontynuowane będą działania ze strony MWIOŚ polegające w szczególności na udziale w kontrolach drogowych na wniosek Stron porozumienia a także przeprowadzanie na wniosek Stron oceny towarów mogących stanowić odpady.

Jednym z zadań przyjętych przez WIOŚ w Warszawie do realizacji w 2024 r. jest nadzór nad transportami odpadów w strumieniu krajowym i międzynarodowym. Kontrola drogowa transportu odpadów będzie prowadzona w porozumieniu z funkcjonariuszami Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Krajowej Administracji Skarbowej i Straży Granicznej. Przedmiotowe kontrole będą realizowane ze stałą częstotliwością, a wytypowane miejsca będą miały charakter rotacyjny. Częstotliwość wykonywanych czynności oraz wytypowanie ewentualnej służby, która będzie wspierała Inspekcję Ochrony Środowiska będzie uzgadniana na szczeblu regionalnym w ramach zawartych Porozumień.

W celu podniesienia skuteczności prowadzonych kontroli w tym zakresie, WIOŚ w Warszawie przeprowadzi dla przedstawicieli Stron Porozumienia szkolenie pn. Kontrola drogowa transportu odpadów m.in. dot.: kontroli drogowej, wymogów prawnych oraz wymiany doświadczeń.

5) Porozumienie z dnia 5 lipca 2013 r. zawarte pomiędzy MWIOŚ a Mazowieckim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej w sprawie współpracy w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom oraz usuwania ich skutków w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

W ramach zawartego porozumienia kontynuowane będą działania ze strony MWIOŚ polegające w szczególności na:

- przekazaniu do Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej:
 - wykazu poważnych awarii zarejestrowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, które wystąpiły w okresie kwartału na terenie województwa mazowieckiego w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po upływie kwartału,
 - rejestrów zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii w tym zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii oraz zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii zlokalizowanych na terenie województwa mazowieckiego, wg stanu na dzień 31 grudnia, w terminie do dnia 15 lutego roku następnego;
- bieżącej współpracy w zakresie:
 - wzajemnego przekazywania informacji istotnych, związanych z zagrożeniem poważną awarią,
 - wzajemnej wymianie informacji o ustaleniach kontroli przeprowadzonych w zakładach o dużym ryzyku i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii oraz o podjętych działaniach pokontrolnych,
 - wzajemnym przekazywaniu informacji dotyczących oceny dokumentów przedkładanych przez prowadzących zakłady o dużym ryzyku oraz o zwiększonym ryzyku wystąpienia

poważnej awarii (zgłoszenie zakładu, program zapobiegania poważnym awariom, raport o bezpieczeństwie),

- wymianie i weryfikacji informacji o wystąpieniu poważnej awarii przemysłowej oraz o wystąpieniu poważnej awarii poza terenem zakładów,
- współpracy w trakcie prowadzonych działań ratowniczych w zakresie związanym z wymogami przepisów o ochronie środowiska.

Trwają prace w celu aktualizacji Porozumienia.

6) Porozumienie dnia 16 grudnia 2019 r. zawarte pomiędzy MWIOŚ a Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk (CBK PAN) w celu wsparcia działań MWIOŚ, poprzez wykorzystanie kompetencji specjalistów oraz rozwiązań technicznych będących w dyspozycji Centrum badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

Kontynuowane będą działania ze strony MWIOŚ polegające w szczególności na pozyskiwaniu od CBK PAN:

- produktów informacyjnych opartych na danych satelitarnych i lotniczych,
- wsparciu eksperckim w zakresie ich wykorzystywania,
- danych uzyskanych z wykorzystaniem bezzałogowych statków powietrznych.

7) Porozumienie z dnia 28 sierpnia 2008 r. zawarte pomiędzy MWIOŚ i Marszałkiem Województwa Mazowieckiego w sprawie wzajemnej współpracy. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

Kontynuowane będą działania ze strony MWIOŚ polegające w szczególności na bieżącej i systematycznej wymianie informacji o ustaleniach i działaniach podejmowanych wobec podmiotów korzystających ze środowiska, dla których organem ochrony środowiska jest Marszałek Województwa Mazowieckiego oraz przestrzegania przepisów przez podmioty korzystające ze środowiska w zakresie wnoszenia opłat za korzystanie ze środowiska. Przewiduje się podjęcie w 2025 r. działań w celu aktualizacji ww. Porozumienia.

8) Porozumienie z dnia 1 czerwca 2023 r. zawarte pomiędzy MWIOŚ a Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w celu zapewnienia należytego i rzetelnego wykonywania obowiązków wynikających z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zakresie egzekucji należności pieniężnych wymierzanych decyzjami MWIOŚ. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

Porozumienie z dnia 1 czerwca 2023 r. (poprzedzone porozumieniem z dnia 17 lipca 2015 r.) zawarte pomiędzy Skarbem Państwa – Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Warszawie a Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie *w celu zapewnienia należytego i rzetelnego wykonywania obowiązków wynikających z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (dalej ustawa u.c.p.g.) w zakresie egzekucji należności pieniężnych nakładanych decyzjami MWIOŚ* – przewiduje się kontynuację działań ze strony MWIOŚ polegających na przekazywaniu do WFOŚiGW

w Warszawie w formie papierowej i elektronicznej wydawanych na podstawie przepisów ustawy u.c.p.g. ostatecznych decyzji nakładających kary pieniężne, zawieszających lub umarzających kary pieniężne, odmawiających zawieszenia lub umorzenia kar pieniężnych oraz stwierdzających obowiązek uiszczenia kar pieniężnych w terminie 7 dni roboczych od daty, kiedy decyzja stała się ostateczna oraz zestawień ostatecznych decyzji wydanych na podstawie przepisów ustawy u.c.p.g. za okres sprawozdawczy (po I i II półroczu) w terminie do dnia 18 lipca oraz do dnia 18 stycznia.

9) Porozumienie z dnia 17 listopada 2008 r. zawarte pomiędzy MWIOŚ i Mazowieckim Wojewódzkim Lekarzem Weterynarii, które określa zasady współpracy w zakresie własnych przewidzianych prawem kompetencji. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

Kontynuowane będą działania polegające na wzajemnym przekazywaniu w formie elektronicznej co sześć miesięcy, w terminie do końca miesiąca następującego po upływie każdego półrocza list instalacji z podziałem terytorialnym na powiaty:

- do unieszkodliwiania lub odzysku padłych lub ubitych z konieczności zwierząt oraz odpadowej tkanki zwierzęcej o zdolności przetwarzania ponad 10 Mg/dobę,
- do chowu lub hodowli trzody chlewnej w liczbie ponad 2000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior,
- do chowu drobiu w liczbie ponad 40 000 stanowisk oraz zwierząt futerkowych w liczbie ponad 210 DJP.

Dodatkowo kontynuowane będą działania w zakresie wzajemnego powiadamiania o wszelkich przypadkach stwierdzenia lub podejrzenia wystąpienia nieprawidłowości związanych z eksploatacją ww. instalacji lub funkcjonowaniem ww. zakładów.

W 2024 r. rozpoczęto prace dotyczące zmiany ww. Porozumienia w zakresie dostosowania jego treści do aktualnych przepisów prawa.

10) „List intencyjny na rzecz ograniczenia emisji odorowych na terenie miasta Otwock” podpisany w dniu 6 września 2021 r., dot. współpracy pomiędzy Miastem Otwock a MWIOŚ w sprawie wspólnych działań kontrolnych na terenach instalacji powodujących emisje o charakterze odorowym. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

W ramach współpracy przewiduje się, w miarę potrzeb, podejmowanie wspólnych działań, których szczegóły, w tym zakres i harmonogram będą na bieżąco uzgadniane.

11) Porozumienie z dnia 16 lutego 2022 r. zawarte pomiędzy MWIOŚ i Mazowieckim Inspektorem Inspekcji Transportu Drogowego w zakresie współdziałania w zakresie przeciwdziałania oraz wykrywania przestępstw i wykroczeń przeciwko środowisku. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

Kontynuowane będą działania ze strony MWIOŚ polegające na:

- udzielaniu wsparcia merytorycznego funkcjonariuszom Inspekcji Transportu Drogowego w postaci wiedzy specjalistycznej z obszaru ochrony środowiska;

- udziale inspektorów Inspekcji Ochrony Środowiska w czynnościach podejmowanych przez funkcjonariuszy Inspekcji Transportu Drogowego w zakresie i na zasadach uregulowanych w przepisach Kodeksu postępowania karnego oraz innych przepisach szczególnych;
- współpracy w zakresie zwalczania przestępstw i wykroczeń wymierzonych w środowisko naturalne, w tym m.in. wymianę informacji o wynikach przeprowadzonych kontroli oraz innych danych z prowadzonych rejestrów i baz danych.

Współdziałanie będzie polegać w szczególności na:

- wzajemnej pomocy w wykonywaniu czynności służbowych, w tym przeprowadzaniu wspólnych działań z udziałem przedstawicieli Stron;
- wymianie informacji, w tym wzajemnym udostępnianiu danych dotyczących podejrzenia lub stwierdzenia naruszeń przepisów prawa,
- prowadzenie wspólnych kontroli, w tym kontroli drogowych, w ramach nadzoru nad transportami odpadów w porze dziennej i nocnej,
- realizacji czynności, o których mowa w art. 10b ustawy IOŚ,
- zatrzymywanie i przeszukiwanie pojazdów przewożących towary, w przypadkach o których mowa w art. 10b ust.2 pkt 7 ustawy IOŚ.

12) Porozumienie z dnia 29 czerwca 2022 r. zawarte pomiędzy MWIOŚ i Dyrektorem Izby Administracji Skarbowej w sprawie współdziałania w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony.

Kontynuowane będą działania ze strony MWIOŚ polegające na udziale w kontrolach drogowych na wniosek Stron Porozumienia.

Jednym z zadań przyjętych przez WIOŚ w Warszawie do realizacji w 2024 r. jest nadzór nad transportami odpadów w strumieniu krajowym i międzynarodowym, także tych podlegających rejestracji w systemie SENT. Krajowa Administracja Skarbowa monitoruje drogowy i kolejowy przewóz tzw. „towarów wrażliwych” oraz obrót paliwami opałowymi, z wykorzystaniem systemu SENT (System Elektronicznego Nadzoru Transportu).

Kontrola drogowa transportu odpadów będzie prowadzona w porozumieniu z funkcjonariuszami Policji, Inspekcji Transportu Drogowego, Krajowej Administracji Skarbowej i Straży Granicznej. Przedmiotowe kontrole będą realizowane ze stałą częstotliwością, a wytypowane miejsca będą miały charakter rotacyjny. Częstotliwość wykonywanych czynności oraz wytypowanie ewentualnej służby, która będzie wspierała Inspekcję Ochrony Środowiska będzie uzgadniana na szczeblu regionalnym w ramach zawartych Porozumień.

W celu podniesienia skuteczności prowadzonych kontroli w tym zakresie, WIOŚ w Warszawie przeprowadzi szkolenie pn. Kontrola drogowa transportu odpadów dla pracowników KAS m.in. dot.: wymogów prawnych, kompetencji inspektorów ochrony środowiska oraz wymiany doświadczeń.

Przewiduje się podjęcie w 2025 r. prac w celu zawarcia porozumienia z Okręgowym Urzędem Górniczym w Warszawie, którego celem będzie w szczególności

współpraca i wymiana informacji dotycząca przeciwdziałania nielegalnemu pozbywaniu się odpadów w wyrobiskach poeksploatacyjnych.

13. Raportowanie działań kontrolnych

- I. Przekazanie odpowiednio do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska / Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie / innych organów, w wyznaczonych terminach, informacji niezbędnych do sporządzenia ustawowo wymaganych raportów tj.:
- a) informacja o udzielonej pomocy publicznej i o nieudzielonej pomocy publicznej w 2024 r. – do dnia 7 stycznia 2025 r. (UOKiK),
 - b) sprawozdanie z załatwionych w 2024 r. skarg, wniosków i wniosków o podjęcie interwencji – styczeń 2025 r. (GIOŚ),
 - c) sprawozdania z pomiarów hałasu wykonywanych w ramach kontroli, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. a i lit. b ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, w 2024 r., niezbędnych do wprowadzenia tych danych do Ekoinfonetu - do dnia 31 stycznia 2025 r. (GIOŚ),
 - d) informacja za rok 2024 wynikająca z art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach – do dnia 15 lutego 2025 r. (lub w innym terminie wyznaczonym przez GIOŚ),
 - e) informacja o realizacji zadań IOŚ na obszarze województwa za rok 2024 – do dnia 17 lutego 2025 r. (GIOŚ/MUW),
 - f) sprawozdanie z działalności kontrolnej wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska za rok 2024 – formularz GUS OŚ-2b (GIOŚ/MUW) – do dnia 17 lutego 2025 r.,
 - g) dane nt. przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych, nowych substancji oraz fluorowanych gazów cieplarnianych w 2024 r. - do dnia 19 lutego 2025 r. (GIOŚ),
 - h) informacja za rok 2024 wynikająca z art. 168a ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (zbiorcza informacja o przeprowadzonych kontrolach produktów zawierających LZO) - do dnia 28 lutego 2025 r. (GIOŚ),
 - i) sprawozdanie z załatwionych w 2024 r. skarg i wniosków (KPA) – marzec 2024 r. (MUW),
 - j) informacja za rok 2024 o wynikach kontroli zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym oraz w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej - do dnia 14 marca 2025 r. (GIOŚ),
 - k) aktualizacja liczby instalacji na stronie internetowej WIOŚ, które podlegają obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego, w podziale na branże, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po końcu danego kwartału,

- l) przekazanie do GIOŚ informacji z realizacji przepisów rozporządzenia PEiR (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiającego obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna, niezbędnych do przygotowania sprawozdania do Komisji Europejskiej – do dnia 28 marca 2025 r.

Raportowanie kwartalne do GIOŚ, do końca miesiąca, po upływie każdego kwartału o zrealizowanych kontrolach podmiotów wprowadzających drewno i produkty z drewna w zakresie przestrzegania przepisów prawa wynikających z rozporządzenia PEiR (UE) nr 995/2010,

- m) Przekazanie do Departamentu Monitoringu Środowiska GIOŚ informacji niezbędnych do zaktualizowania rejestru terenów z przekroczeniem pól elektromagnetycznych, prowadzonego na podstawie art. 124 ustawy prawo ochrony środowiska - do dnia 31 marca 2025 r.,
- n) informacje uzyskane od posiadacza odpadów prowadzącego obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych zgodnie z art. 28 ust.1 oraz art. 31 ust. 4 ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (za okres od 1 maja 2024 r. do 30 kwietnia 2025 r.) – dnia 31 maja 2025 r. (GIOŚ),
- o) przekazanie ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej oraz ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa oraz do wiadomości GIOŚ, wyników kontroli stosowania programu działań, spełnienia obowiązku posiadania planu nawożenia azotem i stosowania nawozów zgodnie z planem nawożenia azotem przez podmioty prowadzące produkcję rolną oraz podmioty prowadzące działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy za rok 2024 – do dnia 30 czerwca 2025 r.

Comiesięczne raportowanie liczby przeprowadzonych kontroli Programu działań oraz liczby zleconych do CLB GIOŚ badań w ramach kontroli w tym zakresie, w terminie do 10 dnia miesiąca za poprzedni miesiąc. Pierwszy raport za styczeń 2025 r. należy przekazać do GIOŚ do 10 lutego 2025 r. (polecenie GIOŚ z dnia 1 grudnia 2022 r., znak: DI-KKW.410.95.2022),

- p) wyniki kontroli przeprowadzonych w gospodarstwach rolnych podlegających ocenie wypełniania wymogów wzajemnej zgodności (cross-compliance), w układzie półrocznych zestawień (GIOŚ):
- ✓ do dnia 4 lipca 2025 r. - za okres od 1 grudnia 2024 r. do 30 czerwca 2025 r.,
 - ✓ do dnia 5 grudnia 2025 r. - za okres od 1 lipca 2025 r. do 30 listopada 2025 r.,
- q) danych za rok 2024 do Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń - do dnia 31 sierpnia 2025 r. (GIOŚ),
- r) wyniki kontroli w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie:
- do dnia 28 lipca 2025 r. – za okres od 20 kwietnia 2025 r. do 15 lipca 2025 r.,

- do dnia 29 października 2025 r. – za okres od 20 kwietnia 2025 r. do dnia sporządzenia raportu,
- s) przekazanie do GIOŚ tabeli wykonania planu działania, zawierającej dane, wspólnych z Państwową Inspekcją Sanitarną, kontroli w zakresie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego - w terminie do dnia 31 października 2025 r.,
- t) informacje z realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom:
- ✓ przekazanie informacji o wystąpieniu każdego zdarzenia, które posiada cechy określone w art. 3 pkt 23 ustawy *Prawo ochrony środowiska*
 - w ciągu godziny od przyjęcia informacji o wystąpieniu takiego zdarzenia zgodnie ze *Szczegółowymi zasadami postępowania IOŚ w przypadku wystąpienia poważnej awarii oraz zasadami współdziałania z innymi organami administracji publicznej* z marca 2021 r. (GIOŚ);
 - w ciągu dwóch godzin od powzięcia informacji o zdarzeniu awaryjnym - wprowadzenie raportu doraźnego do formularza elektronicznego udostępnionego przez GIOŚ po linkiem <https://raportyios.gios.gov.pl>, z uwagi na to, że zwykle stanowią one sytuację kryzysową, czyli taką która może wpływać negatywnie na poziom bezpieczeństwa ludzi lub środowiska, bądź taką, która może się wiązać z zainteresowaniem opinii publicznej
 - do godziny 9.00 po upływie doby liczonej od godziny 8.00 dnia, w którym powzięto informację o wystąpieniu zdarzenia awaryjnego, wprowadzenie raportu dobowego do formularza elektronicznego udostępnionego przez GIOŚ pod linkiem <https://raportyios.gios.gov.pl>;
 - ✓ bieżące przekazanie informacji o zaistniałych poważnych awariach oraz zdarzeniach o znamionach poważnych awarii w tym dot. działań sprawcy, przebiegu i wyników dochodzeń policji i postępowań prokuratorskich, a także przebiegu postępowań sądowych przeciwko sprawcom poważnych awarii - za pomocą aplikacji on-line Baza Poważne Awarie GIOŚ oraz aktualizacja tych danych w okresach kwartalnych
 - do 7 dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału (GIOŚ);
 - ✓ bieżące wprowadzanie zmian w rejestrach zakładów: ZDR, ZZR oraz PPSPA za pomocą aplikacji on-line Baza Poważne Awarie GIOŚ, wprowadzanie danych wynikających z przeprowadzonych kontroli w wymienionych zakładach oraz aktualizacja tych danych w okresach kwartalnych
 - do 7 dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału (GIOŚ);
 - ✓ wystąpienie do Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej o uzgodnienie prowadzonych przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska rejestrów zakładów o dużym ryzyku oraz

o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. - do dnia 15 stycznia 2025 r.

✓ Zadania wynikające z porozumienia zawartego pomiędzy MWIOŚ a MKW PSP:

- przekazanie do Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej wykazu poważnych awarii zarejestrowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, które wystąpiły w okresie kwartału na terenie województwa mazowieckiego - do 15 dnia miesiąca następującego po upływie kwartału,
- przekazanie do Mazowieckiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej rejestrów zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii w tym zakładów o dużym ryzyku oraz zakładów o zwiększonym ryzyku wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. - do dnia 15 lutego 2025 r.

u) informacja o wykryciu nowych ognisk afrykańskiego pomoru świń (ASF) – do MUW (WBiZK) – do ostatniego dnia miesiąca (za dany miesiąc).

v) Przekazanie do GIOŚ sprawozdania z przeprowadzonych w 2024 r. kontroli w zakresie przeciwdziałania marnowania żywności – do dnia 31 grudnia 2025 r.

w) Przekazywanie do GIOŚ *Zestawienia dotyczącego działań w związku z przekroczeniem wskaźników* w ramach realizacji PMŚ – w terminie do 10 dnia każdego miesiąca.

x) Przekazanie do GIOŚ w wyznaczonych terminach, informacji niezbędnych do sporządzania raportów z cykli kontrolnych realizowanych w 2024 r., tj.:

- ✓ do dnia 28 lutego 2025 r. danych dotyczących podmiotów odprowadzających ścieki bezpośrednio do rzeki Wisły i bezpośrednich jej dopływów, które w pozwoleniach wodnoprawnych albo zintegrowanych posiadają określone dopuszczalne stężenia chlorków i siarczanów oraz związków biogenych pod kątem przestrzegania warunków określonych w tych pozwoleniach.

Termin wewnętrzny na przekazanie wymaganych informacji do Wydziału Inspekcji WIOŚ w Warszawie – 20 luty 2025 r.

- ✓ do dnia 28 lutego 2025 r. danych dotyczących realizacji przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta obowiązków wynikających z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach dotyczących nieczystości ciekłych powstających na terenie gminy.

Termin wewnętrzny na przekazanie wymaganych informacji do Wydziału Inspekcji WIOŚ w Warszawie – 20 luty 2025 r.

II. Uzgodnienie, w trybie art. 269a ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, z właściwym komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej wykazu zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej zaplanowanych do kontroli w 2026 r. – do dnia 15 października 2025 r.

- III. Przekazanie do GIOŚ propozycji podmiotów do ujęcia w planie kontroli użytkowników zasobów genetycznych na rok 2026, o którym mowa w art. 4 ustawy z dnia 19 lipca 2016 r. o dostępie do zasobów genetycznych i podziale korzyści z ich wykorzystania - do dnia 31 października 2025 r.
- IV. Sporządzanie informacji wewnętrznych:
- nadzór nad realizacją zarządzeń pokontrolnych, w terminie do 15 dnia miesiąca, po zakończeniu kwartału,
 - sporządzanie kwartalnych zestawień dotyczących liczby wydanych decyzji oraz sposobu rozpatrzenia wniesionych odwołań,
 - aktualizacja nielegalnych miejsc nagromadzenia odpadów na terenie woj. mazowieckiego:
 - kwartalna (obejmująca wszystkie ujawnione miejsca, w terminie do 15 dnia miesiąca, po zakończeniu kwartału),
 - miesięczna (obejmująca wybrane miejsca dot. odpadów niebezpiecznych, w terminie do 20 dnia każdego miesiąca do MUW),
 - zestawienie wyselekcjonowanych miejsc nielegalnego nagromadzenia odpadów, które mogą stanowić szczególne zagrożenie (przekazywana na bieżąco do GIOŚ),
 - raporty doraźne/dobowe wg Wytycznych GIOŚ (polecenie GIOŚ z dnia 8 sierpnia 2024 r.)
- V. Sprawozdania półroczne w zakresie objętym Porozumieniem z Mazowieckim Wojewódzkim Lekarzem Weterynarii w sprawie współpracy Inspekcji Ochrony Środowiska i Inspekcji Weterynaryjnej (odpowiednio do dnia 31 stycznia 2025 r. i 31 lipca 2025 r.),
- VI. Sprawozdania półroczne w zakresie objętym Porozumieniem z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w zakresie zestawienia decyzji ostatecznych wydanych na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (odpowiednio do dnia 18 stycznia 2025 r. i 18 lipca 2025 r.).

14.Działania informacyjno – promocyjne

Głównym celem przewidzianym na 2025 rok w zakresie działań informacyjno-promocyjnych jest zapewnienie społeczeństwu i władzy publicznej informacji o aktualnych działaniach organów Inspekcji na rzecz ochrony środowiska. Cel ten będzie realizowany poprzez:

1. Kształtowanie i utrwalanie pozytywnego wizerunku WIOŚ poprzez:
 - publikowanie informacji o środowisku oraz o aktualnych działaniach WIOŚ na stronie internetowej Inspektoratu – obecnie jest to <https://www.gov.pl/web/wios-warszawa>;
 - prowadzenie oficjalnego profilu WIOŚ w Warszawie w serwisie X (dawniej Twitter) <https://twitter.com/WiosWarszawa>:
 - publikowanie informacji o aktualnych działaniach WIOŚ,

- publikowanie (m.in. tzw. „retwitty”) informacji o środowisku i aktualnych działaniach innych podmiotów zaangażowanych w sprawy ochrony środowiska,
 - budowanie listy obserwowanych profili: instytucji i osób zaangażowanych w sprawy ochrony środowiska;
 - przekazywanie materiałów prasowych i zdjęciowych do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w celu publikacji na oficjalnych profilach GIOŚ w mediach społecznościowych.
2. Udzielanie odpowiedzi na zapytania dziennikarzy, osób fizycznych lub prawnych skierowanych do rzecznika prasowego WIOŚ w Warszawie, budowanie długofalowych relacji z mediami lokalnymi i ogólnopolskimi, organizowanie spotkań prasowych, udzielanie wywiadów oraz uczestnictwo w programach i audycjach w roli ekspertów.
 3. Udział na zaproszenie Głównego Inspektora oraz w wybranych inicjatywach lokalnych dotyczących problematyki ochrony środowiska (m.in. w debatach, targach, konferencjach, seminariach, szkoleniach, warsztatach) oraz organizowanie własnych szkoleń w celu rozpowszechniania przepisów ochrony środowiska.

W 2025 roku WIOŚ w Warszawie planuje przeprowadzenie 2 następujących szkoleń tematycznych:

1. *PRTR - Krajowy Rejestr Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń. Podstawowe obowiązki wynikające ze sprawozdawczości, w tym terminowość, jakość, odpowiedzialność karna i administracyjna oraz wybrane zagadnienia dotyczące obsługi bazy POL PRTR.*

Szkolenie będzie skierowane do podmiotów zarejestrowanych w bazie PRTR w zakresie podstawowych obowiązków wynikających ze sprawozdawczości ze szczególnym zwróceniem uwagi na odpowiedzialność karną i administracyjną, w przypadku nieterminowości i niezapewnienia jakości złożonych sprawozdań. Dodatkowo szkolenie obejmie swoim zakresem wybrane zagadnienia dotyczące obsługi bazy.

Przewiduje się przeprowadzenie szkolenia w formie on-line w I kwartale 2025 roku.

2. *Podstawowe obowiązki podmiotów stosujących substancje kontrolowane lub fluorowane gazy cieplarniane, operatorów urządzeń zawierających ww. substancje oraz podmiotów dokonujących obrotu tymi substancjami w świetle obowiązujących przepisów prawa*

Szkolenie będzie skierowane do podmiotów zainteresowanych, w zakresie kompetencji kontrolnych WIOŚ w Warszawie, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zmiany wynikające z aktualnie obowiązujących przepisów unijnych i krajowych, w tym odpowiedzialność karną i administracyjną, w przypadku braku przestrzegania przepisów prawa w tym obszarze. Przewiduje się przeprowadzenie szkolenia w formie on-line w II półroczu 2025 r.